595.73
H125

HAGEN.
SYNONYMIA
LIBELLULARUM EUROPAEARUM

ex Bibl. Lacordaire

THE UNIVERSITY
OF ILLINOIS
LIBRARY

595.73

H125

BIOLOGY

NOTICE: Return or renew all Library Materials! The *Minimum Fee* for each Lost Book is \$50.00.

The person charging this material is responsible for its return to the library from which it was withdrawn on or before the **Latest Date** stamped below.

Theft, mutilation, and underlining of books are reasons for disciplinary action and may result in dismissal from the University.
To renew call Telephone Center, 333-8400

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY AT URBANA-CHAMPAIGN

MAY 28 1991

SYNONYMIA LIBELLULARUM EUROPAEARUM.

DISSERTATIO INAUGURALIS
QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN
ACADEMIA ALBERTINA
AD SUMMOS
IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
DIE XVII. M. OCTOBRIS MDCCCXL

H. L. Q. C.

PUBLICICE DEFENDET
AUCTOR
HERM. AUG. HAGEN
REGIOMONTANUS.

CONTRA OPPONENTES AMICOS
JUL. MÖLLER, MED. ET CHIR. DR.
ET
GUIL. SCHIEFFERDECKER, MED. CAND.
REGIOMONTANOS.

REGIMONTHI PRUSSORUM
IMPRESSIT ERN. JUL. DALKOWSKI.

THE
HISTORICAL RECORD

OF THE
PROGRESS OF THE

REPUBLICAN PARTY
IN THE
UNITED STATES

FROM 1800 TO 1860

BY

JOHN W. FOSTER, ESQ.

NEW YORK: PUBLISHED BY

JOHN W. FOSTER,

10 NASSAU ST. N.Y.

1860

THE
HISTORICAL RECORD

OF THE
PROGRESS OF THE

REPUBLICAN PARTY

IN THE
UNITED STATES

FROM 1800 TO 1860

BY

JOHN W. FOSTER, ESQ.

595.73
H125

Praefatio.

Quum anno 1830 tempore aestivo in vico haud procul ab urbe paterna vitam degerem, vix primis entomologiae elementis imbutus, maximo cum studio insecta omnia, quibus abundat ille vicus, colligebam. Praesertim magna et innumerabilis Libellularum copia, quam totum per diem ad rivulum ibi fluentem rapidissime volitantem grassantemque vidi, totam meam occupavit diligentiam, quippe quae tum pulchritudine colorum, tum formarum elegantia tum imprimis multitudine speciminum valde me delectaret.

Quae quum ita essent, nova accessit res, quae mihi insecta illa multo fecit mirabiliora. Patri enim amatissimo, quum praedam meam nominibus designare vellet systematicis, haud parvam specierum captarum copiam nec in Linnaei nec in Fabricii operibus invenire contigit. Itaque denuo incitatus per omnem illius anni aestatem prata et silvas disquisivi, et species ibi obvenientes quoad naturam et consuetudines diligenter observavi. Hieme insequenti, libris et consilio Professoris clarissimi de Baer suffultus omnia, quantum potui, accurate descripsi. Ex eo tempore in uno quoque fere anno observationes de hac insectorum familia novas feci, et synonymiam rectam completamque colligere studui. Tamen scripta de hac re partim sunt rara, partem mihi ignota fuerunt, ita, ut modo sensim opera graviora adipisci possem. Dico Charpentieri „horas entomologicas“ et Vander Lindenii „monographiam Agrionum et Aeschnidum Bononiae“ et „specimen monographiae Libellularum Europaeae.“ Tum occasione faustissima

observationes meas augendi anno praeterlapso mihi data, quum sub auspiciis Professoris clarissimi Rathke per Norwegiam, Sueciam, Daniam, Germaniam iter facerem, diligentissime usus sum, et ex museorum ibi clarissimorum cognitione multa adhuc obscuriora aut falsa illustravi et correxi.

Quibus vix absolutis, quum synonymiam a me confectam in lucem proferre vellem, opera tria accepi maximi momenti: Burmeisteri, Charpentieri, Selysii. Omnia maxima cum doctrina atque eruditione elaborata certe multa mihi anteceperunt, quae jam in manuscripto per annos deposueram, attamen supersunt adhuc nonnulla, quae illi aut neglexerunt, aut videre non potuerunt. Itaque non supervacaneum putavi, talibus et tantis hac de re operibus editis, denuo familiam illam insectorum tractare, praesertim quum nullus ex illis viris illustribus opera aliorum eodem anno impressa, antequam suum publici juris fecerat, videre potuerit. Praeterea nullum eorum synonymia gaudet perfecta et completa, sed omnia graviores modo scriptores, multis aliis nec contemnendis omissis, attulerunt. Ego, quantum potui, citata accuratissime comparata accumulavi et composui, et ne solas indices locales quidem omisi, quippe quod crederem, illas haud parvi esse momenti in exponenda horum animalium distributione geographica.

In enumerandis speciebus novissimum Selysii opus secutus sum, quod et uberrimum quoad numerum specierum, et optimum quoad ordinem earum naturalem inveni.

Synonyma a scriptoribus allata saepissime falsa sunt, itaque quum scriptorem quendam citarem, citata ejus, nisi si ipse ea postea attulerim, non sunt ad speciem meam referenda, sed sola scriptoris allati diagnosis et descriptio.

Historia.

Omnia illa, quae ante Linnaeum de Libellulinis scripta et observata invenimus, ut, in aliis quoque historiae naturalis partibus minoris sunt momenti. Conradus Gesner, cujus opera de insectis postuma, postquam multis ex fatis feliciter evaserunt, Thomas Moufet edidit, primus de Libellulinis paulo fusius disseruit. Descripsit species nonnullas in capite undecimo „de muscarum differentiis“ p. 64—70, iconibus ligno expressis pessimis additis. Malleos, dixit, pavones et libellulas a Graecis „a piscis cognominis similitudine ξαγαλῖνας“ ab Anglis adders boutes, dragonflies, water butterflies, ab Italis cevettoni, ab Hollandis romdoubt nominatas fuisse. Praeterea tres enumerat species: Libellas maximas (nunc Aeschnas) medioximas (nunc Libellulas), minimas (nunc Agriona) et earum varietates (nunc species) brevibus descripsit. Sub nomine Aeschnae Ephemeris quasdam p. 69 commemoravit. In capite trigesimo nono p. 322 Libellularum quoque nymphas accuratius descripsit et depinxit, quas pulices seu asellos seu scolopendras nominat marinas.

Alia ex veterum scriptis de Libellulinis in Swammerdamii bibliis naturae p. 90 (ed. germ.) collata inveniuntur. In secundum, ait illo loco, metamorphoseon ordinem primum mordellam transtuli vel orsodaenam Adriani Julii, Libellam Moufeti, perlam Aldrovandi, quae nostra lingua rambout, scarbut, nayer vel puystebyter, germanica juengferchen, schillebold et grasmetze, nominatur. Quarum possideo septemdecim species, novem ma-

ximas, quinque mediocres, tres minimas, quas ultimas ob maiorem teneritatem prae aliis juengferchen apellamus. In Goedartio minima quaedam describitur. Goedart autem, quum tubercula illa, alas in dorso includentia, nec in icone suo nec in descriptione commemoret, certe pupulam nunquam viderat. Similiter tertia figura non nisi sola imaginatione formata est, nec quisquam alius hoc modo illam descripsit. Hoesnagel decem species sine pupulis depinxit, quae tamen Rondeletio non ignotae erant, etsi perverso modo Wasserkrekel seu Wasserschrecke eas nominavit. Credo ex animali illo Moufeti, tali nomine praedito, etiam libellas exoriri et Jonstoni forficulam et pulicem aquaticum nec minus Redii scorpionem aquaticum nihil aliud nisi libellularum erucas exprimere.

Illo tempore Hombergius quasdam de Libellulinis observationes edidit, cuius librum ipse non vidi, tamen a Robergio laudatur. Hoc Laurentio Robergio medicinae doctore Upsaliensi praeside alumnus regius Petrus Leetsroem Vermelandus anno 1732 dissertationem physicam, „de libella, insecto lacustri et alato“ publico examini submitit. Cujus dissertationis, quum nunc sit rarissima, argumentum paulo uberius et latius communicabo. Post introitum de insectorum „generali et summa divisione“, ad Libellulam transiit. Ubi reperiuntur (nomen Voghalsar iis imposuit) qua ratione capiantur, quid in iis spectetur, unde horum insectorum sonus et vox, quo modo servari possint vivae, quomodo papiliones venentur, quomodo servari possint mortuae (inter chartas deponendae aequae ac in herbariis vivis plantae) quomodo integrae siccentur atque condiantur, quomodo rite delineentur, paulo fusius enarrat. Tum Libellarum anatomen, pedes, oculorum bulbos, cornicula, quibus praetentant objecta, mandibulas, genitalia (cur propendeant maribus, cur feminis occultentur) ovarium, miram metamorphosin descriptione ac iconibus clariora fecit. Adjecit descriptionem et delineationem Libellulae ex suo exuvio prorepentis, atque coitus mirabilis et pauca de generibus diversis, de vita et consuetudine. Fuerat certe tunc temporis opus laude dignum et monographia uberrima.

Joannes Rajus, Anglus, in historia insectorum, a Listero edita, monographiam de Libellulinis scripsit, nec parvam spe-

cierum copiam adeo accurate designavit, ut facile hodie cognoscantur, tamen, quod certe dolendum est, ab novis Angliae entomologis nunquam laudatur. Optima et pulcherrima prae aliis coitus Libellularum Rajana est descriptio. Attulit praeterea specierum trium et viginta diagnosin, etiam divisione consueta in maximas, medias et minimas conservata. De anatomico, Roergio excepto, tum solus Swammerdam nonnulla commemoraverat, quum Reaumurius in opere suo clarissimo, et Degeerius accuratissimas dederint observationes, quibus hodie fere non exstant meliores.

Roessel noster multas species descripsit atque earum ex nymphis metamorphosin diligenter observavit, tamen icones ejus Libellularum paululum pejores sunt, quam aliorum insectorum, quae vivis fere coloribus in opere illo sunt expressa.

Scripta Linnaei de Libellulinis quoque certe prima sunt, quae ad species recte dignoscendas usque ad hoc tempus maxime vigent. Edidit, quum jam prius anno 1736 in actis societatis Upsaliensis elenchum animalium per Sueciam observatorum in methodum Raianam communicavisset (est Leidae a. 1743 denuo editus et opus rarum), faunam suam Sueciae primum a. 1746, adhuc sine nominibus trivialibus. Tamen in illo libro (toto a se ipso, conscripto, quod in posterioribus non semper factum est) tractatus de Libellulinis fere melior videtur, quam in editione multo locupletiore secunda, in qua saepe species antea recte separatas conjunxit, id quod praecipue de Agrionibus valet. Illas species Sueciae indigenas etiam in systemate suo naturae (ed. X. et XII) fere immutatas et modo synonymis locupletatas transtulit, neque plures quam octo species novas exoticas ibi descripsit. Casu faustissimo in elaboranda synonymia mea exemplar hujus systematis (ed. XII) mihi ad manus erat, quod sine ullo dubio Pallas possedit et multis annotationibus in Russia meridionali et Sibiria factis (propria manu descriptis) locupletavit. Est liber ille in bibliotheca universitatis nostrae, quo ex bibliotheca clarissimi Rudolphi venit. Dolendum est nihil nisi animalia evertebrata pretiosi illius exemplaris ibi exstare.

Eodem fere tempore in Dania exstitit historiae naturalis patriae indefessus ac diligentissimus scrutator O. F. Müller, cujus opera, in quibus de insectis locutus est, prima jam anno 1764 ad lucem prolata sunt, dico Faunam Friedrichsdalinam et monographiam libellularum agri Friedrichsdalensis in actis novis naturae curiosorum tom. III. Viginti annis post prodromum faunae Danicae edidit, quo in libro tamen libellulas paululum modo mutavit, citata nova adjunxit, unamque speciem novam descripsit. Habuere prae aliis de Libellulinis operibus illa Muellieri inprimis fatum infelix, ut fere ab omnibus serius hanc rem tractantibus praetermitterentur. Mirum tamen est, quod Fabricius ejusdem regni incola eodem tempore vivens nunquam, ut scio, Muellieri operibus in synonymia elaboranda usus est, quippe qui bene ea cognoverit, et praeterea in philosophia entomologiae p. 12 faunam Friedrichsdalinam optimis faunis localibus adnumeravit. Accuratissimum vero Muellieri opus, monographia in act. nov. nat. cur., in quo novas suas species fusiùs descripsit, nemini adhuc notum esse videtur. Olivier, Villers, Vander Linden et Selys fere soli Muellieri descriptiones et haud raro false citaverunt.

Nec desunt huic aetati aliarum regionum monographiae entomologicae, in quibus saepissime tamen genus libellularum negligenter tractatur. In iconibus Schaefferi libellulas Ratisbonenses, in operibus Harris Anglicas depictas habemus. Scopoli insecta Carniolica, Schranc Austriaca, Fourcroy, Geoffroy, Villers, Walkenaer Parisiensia, Fuesly Helvetica, Poda illa musei Graecensis, Petagna Calabrina, Fischer Livonica, Bock Prussica describere, attamen fere omnes ex Linnaeo et characteres et descriptiones et synonyma mutuabantur, et saepe nulla fere habita ratione animalia toto coelo diversa nominibus Linnaeis designabant.

Neque clarissimus Fabricius in diversis systematis sui editionibus novi quidquam de libellulinis Europaeis communicavit, fere omnia sunt ex Linnaeo desumpta, et interdum citata illius ordine perverso relata. Quin etiam speciem unam a Linnaeo descriptam omnino neglexit, dico *L. junceam*. Tamen ex hac sola familia, quam prius Unogatis suis adnumeraverat, propriam

formavit classem Odonatorum, generaue duo nova Aeschnam et Agrion condidit.

Libellularum monographia in encyclopaedia methodica ab Oliviero conscripta mera compilatio et, saltem quoad species Europaeas, nullius momenti videtur. Synonymiam specierum nonnullarum Latreille in historia naturali sua extricare conatus, novas addidit quasdam species, sed etiam in hoc opere multa desiderantur.

Quo factum est, ut familia Libellularum, quum alii insectorum ordines valde amplificarentur, per quinquaginta annos nullos fere fecerit progressus.

Vander Linden primus fuit, qui ratione et diligentia denuo tractavit Libellulas. Edidit anno 1820 in opere Opuscoli scientifici di Bologna (et separatim) monographiam Agrionum et Aeschnarum Bononiensium, cum iconibus et descriptionibus sat accuratis et completis. Proximus eum secutus est pastor Hansemann in Wied. Zool. Mag., ubi Agriona Germanica in lucem protulit, tamen quum Vander Lindenii opus ei notum non fuerit, nonnullas species denuo nominibus novis instruxit. Uterque propriis observationibus accuratis innixus omnes priores hac de re scriptores valde superavit. Linnaei Libellula puella, multis ex diversissimis speciebus composita, in species plures recte diffusa est, novaue ad species recte dignoscendas signa inducta. Paulo post anno 1825 alius exstitit Libellularum amator scrutatorque indefessus, Toussaint de Charpentier, qui in opere suo notissimo „horae entomologicae“ Libellulas, quas ipse aut in Silesia aut in Italia superiori observaverat aut ab aliis acceperat accuratissime descripsit. Ad species facilius dignoscendas appendicibus marium analibus praecipue utebatur. Dolendum est maxime, eum opera Vander Lindenii ignorasse, quum hoc modo iterum nova nomina specifica speciebus jam antea descriptis imponeret. Eodem anno Vander Linden specimen suum monographiae Libellularum Europaearum edidit, et fere omnes a Charpentiero vix absolutas species denuo aliis nominibus donavit. Signum optimum ei suppeditabant collaris forma diversa et membranula accessoria. Tamen fere nullas nisi Bruxellis aut Bononiae captas attulit species.

In Anglia imprimis Leach, Stephens et Curtis Libellulinas tractabant, tamen ut est mos Anglis, quae extra patriae fines facta erant, omnino neglexerunt. Itaque etiam ab his nomina habemus specierum nova, donec hoc tempore Stephens in nomenclatura sua synonymiam Anglorum cum nostra comparatam edidit.

Novissimis temporibus Libellularum plures exstiterē monographiae uberrimae. Eversmann Libellulas inter Wolgam et montes Uralenses, Boyer de Fonscolombe illas ex Galloprovincia (circum Aquas Sextias) describere, et Burmeister in opere suo notissimo omnes fere orbis terrarum adhuc notas novo et perfectiori ordine composuit. Nova ibi genera condidit atque subdivisiones ex alarum reticulatione diversa instituit.

Anno praeterlapso iterum duae Libellularum Europaeae monographiae editae sunt, mirabili diligentia ac eruditione elaboratae, ita ut, quae sit melior, certe dijudicari non possit, tamen quia alter alterius opus comparare non potuit, nomina nonnulla inutilia denuo creata sunt.

Charpentier in opere „Libellulinae Europaeae“ splendidissimo, iconibus pulcherrimis praedito, maximam specierum novarum copiam descripsit. Dedit novam Libellularum in subgenera, plerumque optime condita, divisionem, atque illorum subgenerum characteres fusius explicavit. Praeterea formas externas accurate examinavit et nomenclaturam perfectiorem reddidit. Vix putarem, esse adhuc quidquam addendum operi illi, ante quam Selysii monographiam novissimam videbam. Hic, quum omnia fere musea in Anglia, Gallia, Belgia ipse vidisset, multa adhuc obscuriora hujus familiae insecta denuo fusius descripsit, synonymiam puriorem et locupletiore elaboravit. Praeterea, quod Charpentierus neglexit, mensuras specierum, quin etiam partium singularum operi suo adjecit. In appendice reticulationem alarum per omnia genera diligentissime descripsit.

Horismologiam et anatomen praeterea Brullé, Lyonet et Erichson praesertim instrumenta cibaria exposuerunt. Cuvier et Ramdohr organa digestionis, Rathke, Burmeister, Sukow et Siebold genitalia et coitum fusius tractaverunt. Praesertim Siebold magnam huic rei adhuc semper obscurae lucem attulit.

Etiam de Libellulinis petreficatis nonnulla in Charpentieri libro inveniuntur. Depinxit Aeschnam, quam ego quoque vidi in Museo Dresdensi. Vide hac de re Germar in Act. Acad. Caes. Leop. Carol. Vol. 19. P. 1. p. 189. L. de Buch über den Jura in Deutschland, Berl. 1839. Schmideli Vorstellung merkwürdiger Versteinerungen tab. 19. Kähler in Leonhard Zeitschrift für Mineralogie 1826. no. 9. p. 231. Knorr de Petrefactis. Frorieps Notizen Tom VIII. no. 19. p. 295.

In itinere anno praeterlapso instituto musea sequentia diligenter exanimavi:

Upsaliae: Gyllenhali, Marklini, Thunbergi (speciebus exoticis ditissimum) Hoessneri, regis Adolphi Friderici. Holmiae: Paykullii (ditissimum) Degerii, Sundevalii, Wahlbergii, Haffniae: Lund-Sehestedtii (a Fabricio nominibus designatum). Westermannii, Kieliae: Fabricii: Altonae: Sommeri, Hamburgii: de Winthemii, Berolini museum regium, Gerdani Sieboldii.

L i t t e r a t u r a .

(Opera † notata ipse non vidi.)

† C. Allioni — in Actis societatis Taurinens. an. 1762—65 tom III. p. 158.

† J. Barbut — The genera insectorum of Linnaeus exemplified by various specimens of English Insects, drawn from nature London 1781. 4to.

† Berkenhout — Synopsis of the Natural History of Great Britain and Ireland being a second edition of the Outlines etc. London 1789. 2 vol. 8to.

G. Billberg — Enumeratio insectorum in Museo G. Billberg Holm. 1820. 4to.

S. Bock — Versuch einer wirthschaftlichen Naturgeschichte von dem Königreiche Ost- und Westpreussen. Dessau 1785. 5 vol. 8vo.

- H. Borowsky — Gemeinnützige Naturgeschichte des Thierreichs etc. fortgesetzt von W. Herbst. Berlin 1787. Svo. (vol. 8. Insecta).
- † Brullé — In Exped. scientif. de Morée etc.
- † idem — Observations dans les annales de la société d'Entomologie 1832. Svo.
- H. Burmeister — Handbuch der Entomologie vol. 2. Berlin 1832—39 in Svo.
- G. Carus — Entdeckung eines einfachen vom Herzen aus beschleunigten Blutkreislaufes in den Larven netzflügllicher Insecten. Leipzig 1827. 4to.
- T. v. Charpentier — Horae Entomologicae. Bresl. 1825. 4to.
- Idem — Libellulinae Europaeae. Lipsiae 1840. 4to.
- Idem — Nomenclatur der Schäfferschen und Rüsselschen Libellul. in Germars Zeitschrift für die Entomologie. Tom. I. P. II. Lipsiae 1839. Svo.
- † J. Curtis — British Entomology etc. London 1824.
- † Dale — Londons Magazin vol. 7. 1834.
- † Description de l'Égypte. Neuroptera etc.
- † E. Donovan — The Natural History of Brititish Insects etc. London 1798—1816. vol. 16. Svo.
- E. Doubleday — in Entomological Magazin. vol. II. London 1836 in Svo. p. 151.
- D. Drury — Illustrations of Natural History etc. Lond. 1770—73. vol. 3. 4to.
- W. Erichson — Entomographien Heft 1. 1840. Svo. p. 5. und in Germ. Magaz. Tom I. Pars I.
- † Édward — Historia naturalis avium Lond. 1746. 4to.
- E. Eversmann — Insecta inter Wolgam fluvium et montes Uralensis in Bullet. de la soc. de Moscou. an. 1835 et 38 (non vidi) an. 1837. Svo.
- Chr. Fabricius — Systema Entymologiae Flensburg 1775. Svo.
- Idem — Genera Insectorum Kiel 1777. Svo.
- Idem — Species Insectorum Kiel 1787. Svo.
- Idem — Mantissa insectorum. Hafniae 1787. Svo.
- Idem — Entomol. systematica. Hafniae 1792—94 et supplementum 1798.
- O. Fabricius — Fauna Groenlandica Hafniae 1780. Svo.

- L. Fischer — Versuch einer Naturgeschichte von Liffland.
ed. 2. Königsb. 1791. 8vo.
- † J. Frisch — Beschreibung von allerlei Insecten von Deutschland etc. vol. 13. Berlin 1720—38.
- C. Funke — Naturgeschichte und Technologie etc. Braunschweig 1798. vol. 3. 8vo.
- B. de Fonscolombe — Monographie de Libellulines des environs d'Aix in Annal. de la soc. entom. Tom VI. 1837. (Libellula) Tom VII. 1838 (Aeschna) Tom VIII. 1839 (Agrion non vidi).
- F. Fourcroy — Entomologia Parisiensis etc. Paris. 1785. vol. 2. 8vo.
- C. Fuesli — Verzeichniss der Schweizer Insecten etc. Zürich 1775. 4to.
- † C. Degeer — Histoire des insectes Paris 1734—42. vol. 6. 4to.
Idem — Memoire pour servir à l'histoire des Insects Holm. 1752—78. vol. 7. 4to.
Idem — Uebersetzt von Götze. Leipz. 1776—83. vol. 7. 4to.
Idem — Genera et species Insectorum ed. Retzius. Lips. 1783. 8to.
- Geoffroy — Histoire abrégée des Insects, qui se trouvent aux environs de Paris. Paris 1764. vol. 2. 4to.
- † J. Goedart — Historische Beschryving van de oorsprong etc. der Wormen, Rupssen, Maden. Mediob. 1662. vol. 3. 8to.
- † Idem — de insects in methodum redact. ed. Lister. London 1685. 8to.
- † Guérin — Magazin zoolog. 1837.
- H. Hagen — Verzeichniss der Libellen Ostpreussens in den Preuss. Provincialblätt. Tom XXI. Königsberg. 8vo.
- A. Hansemann — Monographie der deutschen Agrionen in Wiedmanns Zool. Magaz. Tom II. P. I. Alton. 1823. 8vo.
- F. Hentsch — Epitome Entomol. system. Fabric., continens genera et spec. insect. Europ. Lips. 1804. 4to.
- J. Hoefnagel — Archetypa Insectorum. Frank. 1692. vol. 4. fol.
- † Idem — Icones insector. 1630. 4to.
- † Homberg — Observations sur cette sorte d'Insects, qui s'appellent ordinairement Demoiselles in Acad. Reg. Paris 1669. Men. p. 206.
- M. Harris — An exposition of English Insects etc. Lond. 1782. 8vo.

- † Idem — The Aurelian or natural History of English. Ins.
London 1778. fol.
- v. d. Hoeven — In annales des scienc. natur. Tom XV. und in
Thons Archiv II.
- † A. Ingpen — Instructions for collectning, rearing and pre-
serving Brittish. Insects. Lond. 1827. Svo.
- † J. Jonston — Libri tres historiae natural. de Insectis. Frankof.
1658. fol.
- † Kirby and Spence — Introduction to Entomology. London
ed. 2. 1816. vol. 2. Svo.
- P. Latreille — Histoire naturell. etc. Paris 1802. vol. 14. Svo.
Idem — Genera Crustaceorum et Insect. Paris 1806. vol. 4. Sto.
Idem — in Cuvier regne animal. 1817. Svo. ed. germ. Voigt.
Leipz. 1839. Svo.
- B. Lamarck — Histoire naturelle des animaux sans vertebres.
Paris 1832. ed. 2. Svo.
- † W. Leach — Miscellanea Zoologica
Artic. Entomologie in Edingburgh. Encyclop. Edinb.
1810. 4to.
- † Lepechin — Iter per Siberiam ed. Altenburg 1774.
- † A. Leuwenhoek — Arcana naturae detecta. Delphis. Bat.
1695. 4to.
- C. Linne — Elenchus animalium per Sueciam observ. in act. soc.
Upsal. 1736. 4to. Leidae 1743 separatim.
- Idem — Fauna Sueciae ed. 1. Holm. 1746. ed. 2. Holm. 1761. Svo.
Idem — Pandora insectorum resp. Rydbek. Upsal. 1758. 4to. et
in ammoenit acad.
- Idem — System natururae ed. 10. Holm. 1758. Svo. — † ed. 11.
Lipsiae 1762, ed. 12. Holm. 1767. vol. 3. Svo. — ed.
Gmelin Lips. 1788 etc. 3. Svo.
- Vander Linden — Agriones et Aeschnae Bononiens. in Opus-
coli scient. Tom. IV. Bonon. 1823. 4to. et separatim.
- Idem — Monographiae Libellulariarum Europaearum specimen
Bruexell. 1825. Svo.
- † Lyonet — Recherches sur l'anotomie des insectes. Paris
1832.
- † S. Merian — De Europaeische Insecten. Amsterd. 1730. fol.

- † C. Merret — *Pinax rerum natur. brittan. etc.* London 1667. Sto.
- † W. Millard — *Outlines of Brittish Entomology* Bristol 1821. 12to.
- Th. Moufet — *Insectorum etc. Theatrum* Lond. 1634 fol.
- O. F. Müller — *Enumeratio ac descriptio Libellularum agri Fridrichsdalensis in Nova Acta Natur. Curios. Tom. III anno 1767. p. 122. obs. XXIX.* 4to.
- Idem. — *Fauna Fridrichsdalina etc. Hafniae* 1764. 8to.
- Idem. — *Zoologiae Danicae prodromus Hafniae* 1776. 8to.
- † Mac Leay — *Horae entomologicae etc.* 1817.
- Ed. Newmann — *Entomological Notes in Entomological Magazin* Lond. 1833 vol. 1 et 2.
- Oken — *Naturgeschichte etc.*
- A. Olivier — *Articulus Libellula in Encyclop. method. Tom. VII. † ed. Padov Tom. VIII.*
- W. Panzer. — *Faunae insectorum Germ. init. Nürnberg. 1793. etc.*
- Idem. — *Iconum insectorum Ratisbon. Schaefferi enumerat. Erlang. 1804. 4to.*
- V. Petagna — *Specimen insectorum ulter. Calabr. Frank. 1787. 4to.*
- † J. Petiver — *Centuriae Musei Petiv. Lond. 1695. 8to.*
- † Idem — *Gazophylac. Natur etc. Lond. 1702. 8to.*
- † N. Poda — *Insecta Mus. Graez. etc. Graez 1761. 8to.*
- J. Rajus — *Historia Insect. ed. Lister Lond. 1710. 4to.*
- A. Ramdhor — *Abhandlung über die Verdauungswerkzeuge der Insecten Halle 1811. 4to.*
- H. Rathke — *de Libellularum part. genital. Regiom. 1832. 4to.*
- † A. Reaumur — *Memoires pour servir etc. Paris 1734. vol. 6. 4to.*
- † Remarks on the Linnean ordres of Insects Lond. 1828. 4to.
- L. Roberg — *de libella lacustri et allata. Upsal. 1732. 4to.*
- J. Roemer — *Genera Insect. Linnaei et Fabr. etc. Vitodur. 1789. 4to.*
- J. Roesel — *Insectenbelustigung etc. 1746—61. 4to. vol. 4.*
- † P. Rossi — *Fauna Etrusa etc. Liburni 1790. 4to. ed. Helwig 1795—1805. ed. Illig. 1808. 8to.*
- † G. Samonelle — *A nomenclature of Brittish Entomology Lond. 1819. 8to.*

- † Idem — The entomologists useful compendium etc. Lond. 1819. 8to.
- C. Schaeffer — Icones insect. Ratisbon. Ratisbon. 1761 etc. vol. 3. 4to.
- Idem. — Elementa entomolog. etc. 1766. 4to.
- † P. v. Schrank. — Fauna Boica etc. Ingollst. 1801—3. vol. 3. 8to.
- Idem. — Enumeratio insect. Austriae. Vien. 1781. 8to.
- J. Scopoli — Entomologia Carniol. etc. Vind. 1763. 8to.
- † G. Shaw — General Zoolog. vol. 6. Insecta. 1806. 8to.
- v. Siebold — Ueber d. coitus der Libellen in Wieg. Arch. Tom. IV. in Germars Magazin Tom. II. p. 11. 1840.
- de Selys. — Catalogue methodique etc. précédé du tableau des Libellulines de la Belgique. Liège. 1837—8to.
- † Idem — Description de deux nouvelles espèces d'Aeschna du sous-genre Anax dans le tom. VI no. 10 du Bull. de l'académie de Bruxelles. 1839.
- † Idem — Enumération des Libellulidées de la Belgique Bull. de l'acad. de Brux. tom. VII. 1840.
- Idem. — Monographie des Libellulidées d'Europe. Paris 1840. 8to.
- † Schelver — In Wiedemanns Archiv. Vol. II. P. II. p. 224.
- † J. Sowerby. — Brittisch miscellany etc. Lond. 1806. 8to.
- F. Stephens — A systematic catalogue of British Insects. London 1829. 8to.
- Idem — The nomenclature of British Entomology ed. 2. London 1833. 8to.
- † Idem — Illustrations of British Entomology. Lond. 1827 et vol. 4. 8to.
- † Stew — Elements of natural history etc. Lond. 1802. vol. 2. 8to.
- J. Stroem — Insecta rariores. Norvegicae in Actis. Nidros. T. III.
- J. Sulzer — Kennzeichen der Insecten. Zürich 1761. 4to.
- † Idem — Abgekürzte Geschichte der Insecten. Winterth. 1766. vol. 2.
- † Sukkow — in Heusingers Zeitschrift f. organ. Phys. Tom II. P. 3.
- † J. Swammerdam — Historia Insect. Lugd. Bat. 1685. 4to.
- Idem — Biblia naturae Lugd. Bat. 1738. fol.
- C. Thunberg — Museum naturalium Upsaliense 4to. Upsal. 1787—1804.
- P. Trost — Kleine Beiträge zur Entom. Erlangen 1801. 8to.

- † W. Turton — A general System of nature etc. Lond. 1806.
vol. 3. Sto.
- de Villers — Caroli Linnaei entomologia etc. Lugd. 1789.
vol. 3. Sto.
- A. Walkenaer — Faune Paris. etc. Paris XI. vol. 2. Sto.
- † Wittenberg. Wochenbl. — Wahrnehmungen über die besondere Begattung einiger Insecten, namentlich der Libellen und Schmetterlinge. Bd. VI. p. 133.
- Wiegmann — Handb. d. Zoologie. Berlin 1832. Sto.
- † W. Wood. — Illustrations of the Linnean genera of Insects. Lond. 1821. 12to.
- J. Zschach — Insecta in Museo Leskean. Lips. 1789. Sto.

Synonymia.

Familia.

- Libellulinae. Latr. Vander Lind. Chp.
Libellulidae. Selys. Wiegmann.
Libellulina. Mac Leay. Burm.
Neuropterorum pars. Linne et alii.
Unogatorum pars. Fabr.
Odonata Fabr. Panz.
Libellulaedes. Billberg.

Tribus I.

- Libellulina. Selys.
Libellulidae. Mac. Leay.

Sectio I.

- Libelluloides. Selys.
Libellula. Autor.

genus 1. Libellula Selys.

1. Libellula quadrimaculata Linné.
L. 4 — maculata Linne Fn. Suec. ed. 1. p. 230. Nro. 764.
idem ed. 2. p. 371. Nro. 1459.

- Idem Elenchus p. 77. Nro. 8.
 Idem Syst. nat. X. Tom. I. p. 543. Nro. 1.
 Idem ed. XII. Tom. I. P. II. p. 901. Nro. 1.
 Idem ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2619. Nro. 1.
 Reaum. Ins. Tom. VI. tab. 35. f. 1. 2.
 Scopol. Ent. p. 261. Nro. 679.
 Poda Mus. Graec. p. 95.
 Geoffr. Ins. Tom. II. p. 224. Nro 6 la française.
 Fabr. Syst. p. 420 Nro. 1.
 Idem Spec. Tom. I. p. 519 Nro. 1.
 Idem Mant. Tom. I. p. 336 Nro. 1.
 Idem Entom. Tom. II. p. 373. Nro. 1.
 Fischer Naturgesch. p. 335. Nro. 1.
 Wieg. Handbch. p. 381.
 Mueller in Actis p. 123. Nro. 1.
 Idem Fn. Fr. Nro. 531.
 Idem Prodr. p. 139. Nro. 1616.
 Schaeff. Icon. Tom I. tab. 9 f. 13. fem.
 Panzer. Enumer. p. 15. Nro. 13.
 Idem Fn. Germ. Fas. 88. Nro. 19.
 Latreille. Hist. Tom. XIII. p. 11. Nr. 2.
 Idem Genera Cr. Tom. III. p. 181.
 Villers Entom. Tom. III. p. 1. Nro. 1. tab. 7. f. 1. fem.
 Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 559 Nro. 1. tab. 94. f. 7.
 Fourcr. Entom. Tom. II. p. 345. Nro. 7.
 Fuesli Verz. p. 44. Nro. 833.
 Eversmann Bul. 1837. p. 39.
 Walkenaer Fn. Tom. II. p. 171. Nro. 1.
 Hagen Pr. Prov. Tom. XXI. p. 58. Nro. 5.
 Chp. Horae p. 41.
 Idem. Libell. p. 60. Nr. 3. tab. 3. mas et fem.
 Ramdohr Verd. p. 146. Nro. 2.
 Vander Lind. Monogr. p. 9. Nro. 3.
 Burm. Entom. Tom II. p. 861. Nro. 79.
 Selys Monogr. p. 32. Nro. 1. — p. 206. Nro. 1.
 tab. 3. Nro. 1.
 Idem Catal. p. 8. Nro. 3.
 Curtis Britt. Ent. teste Selys.

- Fonscol. Annal Tom. VI. p. 133. Nro. 2.
 Stephens Catal. Tom. I. Nro. 3444. S.
 Idem Nomencl. p. 114. Nro. 2.
 Barbut. Gen. 207. p. 11 cum fig.
 Berkenh. Synop. Tom. I. p. 148.
 Donov. Natur. Tom. XI. p. 407.
 Stew. Elem. Tom. II. p. 207.
 Turton. Gen. Syst. Tom. III. p. 386.
 Samou. Nomencl. p. 65. tab. 7. f. 1.
 Wood. Illustr. Tom. II. p. 9 tab. 46.
 Bock Naturgesch. Tom. V. p. 143. Nro. 1.
 Billberg Enum. p. 96.
 Hentsch. Epit. p. 127. Nro. 1.
 Thunberg. Mus. p. 80.
 Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 1.
L. maculata Harris Exp. p. 155. tab. 46 f. 1 mas.
L. praenubila Newn. Ent. Tom. I. p. 416.
 Doubled. Ent. Tom. III. p. 151.

mas long 21" extens. alar. 31" (lineae Gallicae)
 fem. long 21" extens. alar. 32"—36"

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in pratis humidis totius fere Europae: in Succia, (Upsaliae rarior), Livonia (Mai. Juni), Prussia (Juni), Dania, Belgia, Anglia, alpibus Scotiae, Gallia (Parisiis rarior), Galloprovincia, Germania, Carniolia, Helvetia, Russia meridionali, Italia (Romae). —

Citatum a Linnaco e Rajo allatum p. 49. Nro. 3 (in Fn. Succ. false scriptum p. 72. Nro. 3, sed in systemate recte mutatum est) sine dubio ad *C. aeneam* pertinet.

Citatum a Fabricio et Oliviero e Rajo laudatum p. 49. Nro. 4. pertinet ad *L. depressam*. Citatum Reaumurii a Linnaco et Fabricio allatum auctore Charpentiero ad *L. depressam* pertinet.

Burmeister l. c. annotavit, hanc speciem et *L. semifasciatam* solas esse, in quibus seriem cellularum post triangulum alarum anticarum non semper eandem invenerit.

Etiam nos, ut Chp. et Vander Lind., nebulas fuscas ad apicem alarum, sicuti in figura Panzeri, non raro sed solum in feminis vidimus, quae tamen multo saepius sine illis occurrunt. Fonscol. (l. c.) mares quoque tali modo pictos prope Aquas Sextias vidit, et quidem hanc varietatem illo loco ita frequentem invenit, ut varietatem pro genuino speciei typo habuit, nostram vero L. 4 - maculatam ibi etiam non raro obvenientem pro varietate descripsit. Illam varietatem in Scotia inventam Newmann nomine L. praenubilae descripsit, tamen a Doubleday l. c. refutatus est. Varietates Muelleri sic non nominandae sunt, ita enim facile centenas facere potuissem.

Vidi in Museo Fabricii L. 4 - punctatam (Entom. syst. Tom. II. p. 375 Nro. 5) etiam mihi ut Burmeistero a L. 4 - maculata non diversa esse videbatur, tamen accuratius eam disquirere non potui, quod specimen L. 4 - maculatae mihi tum non ad manus erat.

De migratione interdum Libellularum, et inprimis hujus speciei, vide Roesel Insect. Tom. II. de locust. p. 154. p. 135. Tobolii observavit Chappe Meinecke Naturf. Tom. VI. p. 109, et in pago Anhaltino, ad Alhim, ad Kuschum et Volgam australem Pallas. In Livonia anno 1779 (Mai. et Juni.) Fischer l. c. Regiomonti ego 1830. In Silesia 1746. Regiomonti (Juni.) 1775 Bock l. c. Halae 1839 (Mai) Germar. Magaz. 1840. Tom. II. p. 443. Vide praeterea Magaz. (prior.) Tom. II. p. 336. Leipz. Sammlungen 1744 p. 384. Hoppe Nachricht der sogenannt. Eichen, Weiden und Dornenrosen p. 17. Kirby etc. Intr. Tom. II. p. 12. Charp. Lib. Eur. l. c.

2. *Libellula depressa* Linné.

L. depressa. Linne Fn. Suec. ed. II. p. 372 Nro. 1463.

Idem Elenchus p. 77. Nro. 4 et 7.

Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 545 Nro. 5.

Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 902. Nro. 5.

Idem ed Gmel. Tom. I. P. V. p. 2621. Nro. 5.

Rajus Hist. p. 49. Nro. 4 et 5. — p. 140. Nro. 2.

Reaumur Ins. Tom. VI. tab. 35 f. 1. 2.

Roesel. Ins. Tom. II. tab. 6. f. 4 mas. f. 1—3 larva.
tab. 7. f. 3. mas.

- Scop. Entom. p. 260. Nro. 678.
 Edwards aves tab. 333.
 Geoffr. Ins. Tom. II. p. 225. Nro. 7. tab. 13 f. 1.
 L'eleonore.
 Idem Tom. II. p. 225. Nro. 8. La philinte.
 Fabr. Syt. p. 420. Nro. 2.
 Idem Spec. Tom. I. p. 519. Nro. 2.
 Idem Mant. Tom. I. p. 336. Nro. 2.
 Idem Entom. Tom. II. p. 373. Nro. 2.
 Schrank Enum. p. 300. Nro. 597.
 Poda. Mus. Graec. p. 95.
 Muell. Linne. Nat. Cl. Tom. V. p. 768.
 Fischer Natur. p. 336. Nro. 557.
 Bock. Natur. Tom. V. p. 146. Nro. 2.
 Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 2.
 Wieg. Hdbch. p. 381.
 Thunberg Mus. p. 80.
 Hentsch Epit. p. 127. Nro. 2.
 Billberg Enum. p. 96.
 Schaeff. Icon. Tom. I. tab. 52. f. 1 fem. Tom. II.
 tsb. 106. f. 1. mas.
 Panz Enum. p. 69. Nro. 1 — p. 115. Nro. 1.
 Idem Fn. Germ. Fasc. 89. Nro. 22.
 Schaeff. Elem. Ent. tab. 13. f. 6. — tab. 78. f. 2. fem.
 Moufet. Theatr. p. 67. figurae duae ultimae ad la-
 tus sinistrum paginae.
 Villers Entom. Tom. III. p. 4. Nro. 5. La sylvie.
 Fourc. Entom. Tom. II. p. 346. Nro. 9. La philinte.
 Mueller in Actis Nro. 5.
 Idem Fn. Fr. Nro. 535.
 Idem Prodr. p. 139. Nr. 1620.
 Fuesli. Verz. p. 44. Nro. 857.
 Hoefnagel Archetyp. Tom. III. tab. 5.
 Eversm. Bull. 1837. p. 39.
 Walken Fn. Tom. II. p. 171. Nro. 2.
 Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3445. 9.
 Idem Nomencl. p. 114. Nro. 1.
 Harris Aurel. pl. 26. f. e. m.
 Berkenh. Synops. Tom. I. p. 148.

Donov. Natur. Tom. I. pl. 24 fem. Tom. II. pl. 44.
larva Tom. III. pl. 81. mas.

Stew. Elem. Tom. II. p. 208.

Shaw. Gener. Zool. Tom. VI. p. 245.

Turton Gener. Syst. Tom. III. p. 386.

Samou. Entom. usef. p. 257.

Kirby etc. Intr. Tom. III. p. 303. Tom. IV. p. 39.

Selys. Catal. p. 8. Nro. 1.

Idem Monog. p. 34. Nro. 2. — p. 206. Nro. 2.

Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 131. Nro. 1.

Rossi. Fn. Etr. Nro. 942. — ed. nova Tom. II. p. 192.

Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 560. Nro. 10. pl. 94. f. 9.

Latr. H. N. Tom. XIII. p. 12. Nro. 3 modo fem.

Idem. Gen. Cr. Tom. III. p. 181.

Burm. Entom. Tom. II. p. 860. Nro. 72.

Chp. Horae p. 40.

Idem Libell. Eur. p. 63. Nro. 4. tab. 4 mas. et fem.

Petagna Tom. II. tab. 6 f. 1.

Vander Lind. Monogr. p. 7. Nro. 1.

Curtis teste Selys.

Latr. in Cuvier Tom. V. p. 441.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 48. Nro. 4.

Rathke de genit. p. 4.

Schelver Tom. II. P. II. p. 224.

mas. long. 20"—21" extens. alar. 34".

fem. long. 19" extens. alar. 34".

Habitat per totam fere Europam in Suecia, Livonia, Prussia, Dania, Belgia, Anglia, Helvetia, Italia, Germania, Russia meridionali et in Syria (Mus. Berol.).

Linne citatum e Rajo (p. 49. Nro. 3.) in omnibus suis operibus ad *L. depressam* et ad *L. aeneam* transtulit. Eundem fecerunt errorem Fabricius et alii. Similiter Rajum (p. 49. Nro. 4.) et *L. slaveolae* et *L. depressae* addidit. Tamen quum in diagnosi abdomen latius esse dixerit, melius ad *L. depressam* transfertur. Paulo post commemorat Linne mares interdum abdomine coeruleo occurrere, tamen mares adulti omnes mox abdomen coeruleum adipiscuntur, feminae vero rarissime. Cepi talem prope vicum Kleinheide lapidem unum a Regiomonto remotum (13. Jul. 1834), cujus iconem accuratissimam possideo.

Varietates a Scopoli commemoratae vix ita nominari possunt, nam in adultis maculae illae flavae saepius fere vel omnino evanescent. Varietas quarta est specimen jam diu in museo observatum, in quibus haud raro color dorsi coeruleus sensim amittitur. Linne et Fabricius aliique false Geofr. Inf. Tom. II. p. 226 Nro. 9 ad hanc speciem attulerunt, quippe quae est *L. cancellata*. Etsi citata Geoffroy. ipsius contradicere videntur, tamen descriptio bona citata superavit. Geoffroy ad *L'élcône* false citavit *L. flaveolam* Linnaei, descriptio bona omnino *L. depressam* significat.

Latreille *L. rubicundam* Linn. pro mare *L. depressae* certe injuria habuit.

Varietas maris a Fonscol. nominata est *L. conspurcata*. Latreille praeterea solam feminam *L. depressae* descripsit, mas. pertinet forsan ad *L. cancellatam*, nam dixit, abdomen esse elongatum, subtus nigricans, basin alarum immarulatam. Vide hac de re Chp. et Rossi. l. c.

Reaumur et Schrank coitum etiam inter specimina coerulea et brunnea observarunt, quod nobis nunquam contigit.

De speciminibus coeruleis Selys commemorat, ea in Belgia et in Anglia non ante 25 Aug. apparere. Romae vidit 25 Mai. Regiomonti ego 4 Jnn. 1838, quum adhuc nullam ibi brunneam conspexissem, marem coeruleum vidi.

3. *Libellula conspurcata*. Fabr.

L. conspurcata. Fabr. suppl. p. 283. Nro. 1—2.

Chp. Hor. p. 42.

Idem. Libell. p. 59. Nro. 2. tab. 2. mas. et fem.

Vander Linden. Monogr. p. 8. Nro. 2.

Swammerd. Hist. tab. 8. f. 6. fem.

Selys. Catal. p. 8. Nro. 2.

Idem. Monogr. p. 35. Nro. 3. — p. 206. Nro. 3.

Curtis teste Selys.

Burm. Entom. Tom. II. p. 860. Nro. 71.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3443. 7.

Sowerby. Britt. Tom. I. p. 46.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.

Steph. Nomencl. p. 115. Nro. 4.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

L. fugax. Harris Exp. p. 156. tab. 46. f. 2. mas.

L. Fridrichsdalensis. Muell. in Act. Nro. 11. mas.

Idem. Fn. Fridr. Nro. 549. mas.

Idem. Prodr. p. 141. Nro. 1635. mas.

Villers Ent. Tom. III. p. 11. Nro. 20. *L'agathe*.

L. depressa var. mar. Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 131. Nro. 1.

L. 4. fasciata. Donovan. Natur. Tom. XII. p. 425.

L. rubicunda. Stew. Elem. Tom. II. p. 208.?

Turt. Gen. Syst. Tom. III. p. 387.?

L. bimaculata? Steph. Nomencl. p. 115. Nro. 3.

L. fulva. Muell. in Act. Nro. 20.

Idem. Fn. Fr. Nro. 544.

Idem. Prodr. p. 140. Nro. 1629.

Villers. Ent. Tom. III. p. 10. Nro. 16. *la Christine*.

L. adusta. Hoffmannseg. in Mus. Berol. mas. abd. fusco ex Hung.

L. rubiginosa Idem in Mus. Berol. mas. abd. coerul.

mas. long 18"—19½" extens. alar. 32½"—34".

fem. long 18" extens. alar. 30"—33".

Possideo marem abd. fusco in *Siellandia* captum ex museo Westermanni, et feminam ex Italia superiori. Habitat in Suecia rarissime (Mus. Sundevall et Rosenskiöld), in Siellandia, Kiliae, in Belgia (frequens Junio) in Anglia, Gallia, Italia, Russia, Hungaria, Silesia. Apud nos adhuc non observata est.

Descriptio Fabricii bene congruit cum insecto nostro, tamen illud „alae planae stria ante marginem crassiorem flava, quae tamen apicem haud attingit“ non satis perspicuum mihi est. Quum costa marginalis anterior omnium *L. conspurcatae* alarum tota nigra sit, mea opinione nihil aliud stria illa flava designare potest, nisi colorem flavum inter marginem anteriorem et sectorem principalem.

A *L. 4* — maculata bene separatur *L. conspurcata* his differentiis:

1) Labrum in *L. 4* — m. nigro limbatum, in *L. c.* concolor.

2) Labium totum et laciniae ejus laterales in *L. 4* — m. latere interno nigrae coloratae sunt, in *L. c.* modo pars intermedia nigra.

3) Maculae thoracis, ubi pedes exoriuntur, flavae L. 4. m. in L. c. desunt.

4) Stria flava nigro interrupta post oculos L. 4 m., in L. c. deest.

5) Pedes in L. 4 m. omnino nigri, in L. c. femora praesertim anticorum brunnea.

6) Costa marginalis anterior in L. 4 m. stria flava usque ad medium, radii sequentes et sectores nigri; in L. c. costa nigra, radii et sectores proximi flavi. Membranula accessoria in L. 4 m. alba in L. c. nigra.

7) L. 4 m., non habet virgulam illam nigram, quam invenimus in L. c., et macula triangularis nigra alarum posticarum in L. 4 m. genu facit, quod deest L. c. —

8) Abdomen L. 4 m. apicem versus paulatim attenuatum, abdomen L. c. usque ad segmentum octavum aequale.

9) Appendices anales et maris et feminae valde inter se discrepant; vide Chp. l. c.

Figura in Harris depicta marem (quod ex cauda triphylla cognoscitur) nec, ut Vander Linden putat, feminam designat.

Jam ex longo tempore *L. Fridrichsdalensis* *Muelleri* semper dubia fuit Entomologis species, tamen ex descriptione sua imprimis in *Fn. Fridr.* „*alis prioribus linea, posticis macula baseos nigricante, abdomine depresso toto coeruleo*“ facillime, ut mihi quidem videtur, elucet, hanc speciem nullam aliam esse, quam *Fabricii L. conspurcatam* et quidem marem solum.

De citatis *Muelleri* ad hanc speciem adhuc nonnulla sunt, monenda. Illud e *Rajo* p. 140. Nro. 2. in *Actis* ne minimi quidem momenti est et ad *L. depressam* pertinet, aequae ac citatum e *Roeselio* (tab. 7. f. 3.) et e *Schaeffero* (tab. 106. f. 1.) in prodromo memoratum. Tali modo et varietas b. in prodromo notata, est *L. depressa mas. abdomine coeruleo*. *Charpentier* iconem *Roeselii* (tab. 7. f. 4.) in horis ad hanc speciem relata, nunc rectissime *L. cancellatae* attribuit. Quae ad hanc speciem in horis de *L. rubicunda* *Linn.* disseruit, serius tractabo. De icone maris in *Chp. Libell.* est monendum, pictorem appendicem analem inferiorem depingere oblitum esse.

Interdum inveniuntur specimina sine macula ad apicem alarum brunnea, talis varietas est *L. bimaculata* *Stephens* ab-

domine fusco, et *L. depressa* maris variet. Fonscol. abdomine coeruleo.

4. *Libellula cancellata*. Linne.

L. cancellata. Linne Fn. Suec. ed. II. p. 373. Nro. 1465.

Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 544. Nro. 7.

Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 902. Nro. 7.

Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2621. Nro. 7.

Idem Pandor. Ins. tab. fig. 206. 7. et in Amoen. Acad.

Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 3.

Fischer Nat. Livl. p. 336. Nro. 559.

Fabr. Syst. p. 422. Nro. 12.

Idem Spec. Tom. I. p. 522. Nro. 15.

Idem Mant. Tom. I. p. 337. Nro. 15.

Idem Entom. Tom. II. p. 378. Nro. 18.

Hentsch Epit. p. 127. Nro. 18.

Billberg Enum. p. 96.

Vander Lind. Monogr. p. 11. Nro. 4.

Kirby etc. Intr. Tom. I. tab. 3. f. 5. ed. angl.

Villers Ent. Tom. III. p. 5. Nro. 7. tab. 15. la philis.

Oliv. Enel. Tom. VII. p. 562. Nro. 16.

Latr. H. N. Tom. XIII. p. 13. Nro. 5. fem.

Roesel Ins. Tom. II. tab. 7. f. 4.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 137. f. 1. fem. — Tom.

III. tab. 206. f. 3. mas.

Pauz. Enum. p. 135. Nro. 1. — p. 178. Nro. 3.

Geoffr. Ins. Tom. II. p. 226. Nro. 9. fem. la sylvie.

Burm. Ent. Tom. II. p. 859. Nro. 70.

Chp. Libell. p. 65. Nro. 5. tab. 5. mas. et frm.

Hoefnagel Archet. Tom. I. tab. 10.

Eversmann Bull. 1837. p. 39.

Steph. Catal. Tom. I. no. 3442. 6.

Idem Nomencl. p. 115. Nro. 6.

Donov. Natur. Tom. XIV. p. 472.

Stew. Elem. Tom. II. p. 209.

Turton. Gener. Syst. Tom. III. p. 388.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.

Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 135. Nro. 3.

Selys Catal. p. 8. Nro. 4.

Selys Monogr. p. 37. Nro. 4. — p. 207. Nro. 4.
Curtis teste Selys.

L. depressa. Latreille H. N. Tom. XIII. p. 12. Nro. 3. mas.

L. frumenti. Mueller in Actis p. 129. Nro. 18.

Idem Fn. Fr. Nro. 551.

Idem Prodr. p. 141. Nro. 1636.

Villers Entom. Tom. III. p. 10. Nro. 22.

L. Lineolata. Chp. Horae p. 44. fem. — p. 28.

Hagen Pr. Prov. Tom. XXI. p. 58. Nro. 7.

L. intermedia. Hansem in Mus. de Winthem.

L. rufa ? in Mus. Berol.

mas. long 20" extens. alar. 33".

fem. long 19"—22½" extens. alar. 32"—36".

Possideo feminam a Dom. de Siebold Gedani captam, et marem et feminam ex Suecia (Upsal. Mus. Marklin). Habitat: in Suecia, Livonia, Prussia (Gedani, apud Regiomontum non capta), Dania, Lueneburgae, Anglia, Belgia (Jun. Jul. frequens). Gallia australiori (haud frequens) ad Aquas Sextias, in Italia, Hungaria, Russia meridionali.

Villers, quum dixerit „in nostris speciminibus anus albus, appendice albo,“ modo feminas ante oculos habuisse videtur.

Müller in Actis false Rösel (tab. 8. f. 3.) ad *L. frumenti* attraxit, pertinet ad *L. nigripedem* (teste Charpentier) aut speciem affinem. Citatum e Schaeffero (tab. 137. f. 1.) a Muellero in Prodro-mo forsán recte ad *L. frumenti* laudatum est, attamen pedes iconis illius omnino brunnei sunt, quum in natura atri femoribus supra brunneis inveniantur.

Pro femina *L. cancellatae* Latreille habuit la justine Geoffr. qua cum opinione exiguitas (17 lin.) et stigma cinereum valde discrepare videntur.

Schäfer in icone (tab. 206. Nro. 3.) non feminam, ut Vander Linden putavit, sed marem depinxit.

Quae Charpentier Hor. p. 28. de *L. cancellata* exposuit, in libro Libell. Europ. p. 67. et juste ipse delevit. Eodem loco haud minus recte monuit, Latr. errorem commisisse, quum dixerit, *L. flaveolam* esse cum *L. cancellata* conjungendam. *L. cancellata* Muelleri omnino aliam format speciem, quam serius sub nomine *L. scotica* attuli. Cui speciei etiam *L. can-*

cellata Roemeri adnumeranda est, quod ex icone ejus etsi pessima perspicitur. Eandem *L. scoticam* et in museo Thunbergi et Gyllenhalii nomine *L. cancellatae* inveni. Nostram *L. cancellatam* vidi recte nominatam in Museis Hoeffneri, Lund-Sehestedtii et Fabricii.

Icon a Linnaeo in Pandora Ins. data, omnes certe dubitationes sustulit, quam speciem vir ille clarissimus nomine *L. cancellatae* descripsit. Est tamen error typographicus in illa tabula, nam figurae *L. c.* adscripsit genus 206, quum in Systemate ipso (ed. X.) *Libellula* genus 207 formet. Error ille ex indice editionis prodissse videtur, ubi numerus etiam false expressus est.

Hoc loco etiam *Libellula Sparshallii* Curtis nominanda fuisset (quam Dom. Sparshall 1823. apud Londinum captam esse contendit), nisi forsan est species exotica ex Nova-Hollandia. Vide Selys Monogr. p. 36. annot. et Steph. Nomen cl. p. 115. Nro. 5.

5. *Libellula coerulescens* Fabr.

L. coerulescens. Fabr. Suppl. p. 285. Nro. 18—19. mas.

Vander Lind. Monogr. p. 12. Nro. 5.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 174. f. 1. fem. —

Tom. III. tab. 206. Nro. 1. et 2. mas.

Chp. Horae p. 46.

Idem Libell. p. 67. Nro. 6. tab. 6. mas et fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 859. Nro. 69.

Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 141. Nro. 4. tab. 5.
f. 1. mas. 2 fem.

Selys. Catal. p. 8. Nro. 5.

Idem Monogr. p. 38. Nro. 5. — p. 207. Nro. 5.

Curtis teste Selys.

Steph. Nomencl. p. 115. Nro. 7.

Geoffr. Ins. Tom. II. p. 227. Nro. 11. ? la Justine fem.

L. cancellata. Panz. Enum. p. 137. Nro. 1. — p. 178. Nro. 1. 2.

L. opalina. Chp. Horae p. 45. mas. recens natus.

L. brunnea. Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 141. Nro. 6. tab. 6.
f. 3. fem.

L. Donovanii. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3441. 5.

Leach. Edingb. Enc. Tom. IX. p. 136.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.

L. biguttata. Donovan. Natur. Tom. XIII. p. 449.

L. triquetra. Hoffmannsegg. in Mus. Berol. fem.

long. 16"—20". extens. alar. 26"—32".

Possideo nullam, sed vidi in Museis.

Habitat in Europa media, in Anglia, et Belgia (Jun. Jul. frequens) in Gallia (Mai — Septemb.) in Lusitania, Italia, Hungaria, in Turcia (Constantinop. Hedenborg in Mus. Paykull).

Vidi in Museo Fabricii *L. coerul.* suam, quae mihi tum *L. Olympia* esse videbatur, sed quum unum modo adesset specimen, comparisonem accuratam facere non potui, praeterea nunc mihi incertum est, quo colore stigma speciminis erat indutum, qua de re in annotationibus meis nihil descriptum invenio. Tamen, quum nunc nullum *L. coerulescentis* specimen ad manus habeam, Selysium secutus sum.

Varietas minor Vander Lind. forsitan ad *L. Olympiam* pertinet, inveniuntur tamen varietates *L. coer.* verae consueto multo minores.

L. vulgata Scop. non huic speciei, sed sequenti est adnumeranda, habet enim stigma flavescens. *L. opalinam* Charpentier ipse cum hac specie conjunxit. Praeterea credit vir ille cl. *L. coerulesc.* et *L. Olymp.* unam speciem formare, qua de re non omnino certus sum, quum caream speciminibus. *L. brunneam* Fonsc. Selys., Charp. et Erichson (in Wiegmann. Mag.) jure ut credo pro recens natam *L. coerulescentem* habuere.

6. *Libellula Olympia*. Fonscolombe.

L. Olympia. Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 139. Nro. 5. tab. 6. f. 1. mas. 2. fem.

Selys. Monogr. p. 40. Nro. 6. — p. 207. Nro. 6.

L. coerulescens. Vander Lind. Monogr. p. 12. Nro. 5. var.

L. vulgata. Scopol. Ent. p. 261. Nro. 680.

L. glauca. Hoffmannsegg. in Mus. Berol.

mas. long. 19". extens. alar. 30".

fem. long. 17½" extens. alar. 27".

Possideo marem ex Italia superiori et marem et feminam ex Suecia (Mus. Dm. Wahlberg).

Habitat in Europa meridionali, in Italia (Mai), Galloprovincia (Jun.—Sept.), Carniolia, Hungaria, Germania, in Belgia (Juli) et in Suecia meridionali (Mus. Dm. Wahlberg). Vidi in Museo Westermanni specimina ex Africa (Cap. bon. spei), quae mihi ab L. Olymphia non discrepare videbantur.

Certe memoratu dignissimum hanc speciem prius modo in Europa media aut meridionali visam, etiam in Suecia inveniri. Prof. Holmiensis Wahlberg reperit eam prope vicum Gusum haud procul ab oppido Norkjoeping in Suecia meridionali, ubi haud raro cepit, et metamorphosin ex larvis observavit. Est omnino eadem species, quam ex Italia accepi. Inveniuntur teste Selys. intendum varietates majores.

7. *Libellula coccinea* Charp.

L. coccinea. Chp. Libel. p. 70. Nro. 7. tab. 7. mas. et fem.

L. ferruginea. Vander Lind. Monogr. p. 13. Nro. 6.

Burm. Entom. Tom. II. p. 858. Nro. 62.

Donov. Insects. of China pl. 46?

Descript de l'Egypt. Neur. pl. 1. f. 1.

Fonsecol. Annal. Tom. VI. p. 142. Nro. 7.

Selys. Monogr. p. 42. Nro. 7. — p. 207. Nro. 7.

L. erythraca Brullé Exp. sc. pe Morée Zool. pl. 32. f. 4.

L. rubra. Villers Entom. III. p. 11. Nro. 21. la pudique.

L. haematodes Mus. Berol.

mas. long. 16"—19" extens. alar. 24"—28".

fem. long. 15"—17" extens. alar. 25"—27".

Possideo mares ex Radicofani haud procul a Roma.

Habitat in Europa meridionali, in Galloprovincia (Aug. Sept.) in Corsica, Hispania, Italia (Neapol. Mai; Ferrar. et Ravenn. Jun.), Hungaria, Graecia, in Africa septentrionali (Aegypt.) in Asia (Java Mus. Berol.).

Libellula servilia Drury tab. 47. f. 6. valde discrepat a specie nostra, praesertim magnitudine et colore baseos alarum. Etiam *L. ferruginea* Fabr., quam in Mus. Fabr. et in Mus. Lund-Sehestedt vidi, omnino alia est species. Practerea Fabricius, ut Charpentier acutissime demonstrat Libell. p. 71., in operibus suis tres species confundebat: *L. ferrugineam*, *L. ferruginatam*, et *L. Serviliam*.

L. haematodes ex Aegypto et alia specimina ex Syria (omnia ex Museo Berol.) mihi a *L. coccinea* non differre videntur.

Species tres cum sequentes apud Charpentierum subgenus *Diplax* formant.

8. *Libellula Paedemontana* Allioni.

L. Paedemontana Allioni Enum. Ins. Taur.

Fabr. Spec. Tom. I. p. 522. Nro. 16.

Idem Mant. Tom. I. p. 337. Nro. 16.

Idem Ent. Tom. II. p. 378. Nro. 19.

Römer. Gener. p. 64. Nro. 138. tab. 24. f. 1.

Vander Lind. Monogr. p. 14. Nro. 7. mas.

Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 562. Nro. 17.

Burm. Entom. Tom. II. p. 851. Nro. 16.

Hentsch. Epit. p. 127. Nro. 19.

Chp. Horae p. 50.

Idem Libell. p. 73. Nro. 8. tab. 8. mas. et fem.

Selys. Monogr. p. 44. Nro. 8. — p. 207. Nro. 8.

Villers Entom. Tom. III. p. 9. Nro. 12.

Höfnagel Archetyp. Tom. IV. tab. 4. ?

Linne Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2622. Nro. 31.

L. sibirica. Idem Tom. I. P. V. p. 2620. Nro. 26.

Lepechin iter per Sib. Tom. I. p. 77. tab. 4. f. 8.

L. Harpedone. Sulzer Hist. Ins. tab. 24. f. 1.

L. rubra. Fuesli Catal. p. 44. nro. 861.

L. trivirgata. Mus. Berol. teste Burm.

Mas. long. 14'' extens. alar, 21''.

Fem. long. 13'' — 14'' extens. alar. 20'' — 21''.

Vidi in Museis, sed non possideo.

Habitat in Europae montibus, in agro Paedemontano, Helvetia (Genevis rara), in agro Placentino, in Luxemburgia (prope Arlon) in Silesia, prope Lipsiam (?), tum in Sibiria et Armenia (Guérin).

Fabricii *L. braminea*, quam Burm. ad hanc speciem adduxit, certe omnino diversa est species, quum Fabricius alas immaculatas nominet. Nam mihi quidem nulla varietas tali modo colorata nota est, nisi quam Villers descripsit l. c. Sed forsitan et haec species diversa est.

9. *Libellula flaveola* Linne.

- L. flaveolata*. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 230. Nro. 765.
 Idem Fn. Suec. ed. II. p. 372. Nro. 1460.
 Idem Elenchus p. 77. Nro. 6.
 Curtis teste Selys.
 Eversm. Bull. 1837. p. 39.
 Müller in Actis Nro. 2.
 Idem Fn. Fr. Nro. 532.
 Idem Prodrum. p. 139. Nro. 1617.
L. flaveola. Linne Syst. ed. X. Tom. I. p. 543. Nro. 2.
 Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 901. Nro. 2.
 Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2619. Nro. 2.
 Fabr. Syst. p. 421. Nro. 4.
 Idem Spec. Tom. I. p. 520. Nro. 5.
 Idem Mant. Tom. I. p. 336. Nro. 5.
 Idem Entom. Tom. II. p. 375. Nro. 6.
 Schöff. Icon. Tom. I. tab. 4. f. 1. fem.
 Panz. Enum. p. 5. Nro. 1.
 Burm. Entom. Tom. II. p. 851. Nro. 18.
 Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 7.
 Schrank Enum. p. 300. No. 596.
 Poda Mus. Graec. p. 95.
 Muell. Linne Cl. Tom. V. p. 767.
 Trost kl. Beitr. p. 56. Nro. 634.
 Thunberg Mus. p. 80.
 Hentsch Epit. p. 127. Nro. 6.
 Billberg Enum. p. 96.
 Rajus Hist. p. 50. Nro. 7.
 Rathke de genit. p. 4. — p. 16.
 Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3438. 2.
 Idem Nomencl. p. 116. Nro. 10.
 Berkenh. Syn. Tom. I. p. 148.
 Stew. Elem. Tom. II. p. 208.
 Turton Gener. Syst. Tom. III. p. 387.
 Harris Expos. p. 156. tab. 46. f. 4.
 Charp. Hor. p. 49.
 Idem Libell. p. 74. Nro. 9. tab. 9. mas. et fem.
 Vander Lind. Monogr. p. 15. Nro. 9.

- Selys Monogr. p. 45. Nro. 9. — p. 208. Nro. 9.
 Idem Catal. p. 8. Nro. 7.
 Fourcr. Entom. Tom. II. p. 346. Nro. 8. l'Eleonore.
 Fuessli Verz. p. 44. Nro. 854.
 Hoefnagel Archet. Tom. III. tab 4. ?
 Walkenaer Fn. Tom. II. p. 171. Nro. 3.
 Villers Entom. Tom. III. p. 3. Nro. 2.
 Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 559. Nro. 2.
 Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 58. Nro. 11.

L. flavescens. Fischer Nat. p. 335. No. 555.

L. rubra. Muell. in Act. Nro. 17.

Idem Fn. Fr. Nro. 550.

Idem Prodrum p. 141. Nro. 1634.

L. victoria. Fourcr. Entom. Tom. II. p. 348. Nro. 16.

Villers Entom. Tom. III. p. 11. Nro. 24.

L. lutea. Hansemann in Mus. de Winthem.

H. luteola. Hoffm. in Mus. Berol. Eversmann ex Lusitania.

mas. long 15"—16" extens. alar. 29".

fem. long 12"—16" extens. alar. 24"—26".

Possideo mares et feminas ex Prussia.

Habitat fere per totam Europam, tamen in regionibus meridionalibus (Lusitania excepta) adhuc non reperta est. Habitat in Suecia, Livonia, Prussia, Germania, Dania, Belgia, Anglia, Gallia australiori, Helvetia (Fuessli).

Citatum Linnaei ex Roeselio (tab. 5. f. 4.) falsissimum est et forsitan errore typographico exortum.

Citatum Vander Lindenii e Schaeffero (Icon. tab. 125. f. 1.) ad *L. vulgatam* pertinent aut affinem speciem.

Ego, ut Charpentierus quoque, nunquam specimen alis omnino immaculatis vidi, tamen ipse possideo specimina, in quibus color flavus vix linearum duarum latitudinem et longitudinem superat.

Selys in indice Monogr. p. 182. *L. Haffniensem* Muelleri ad hanc speciem attulit, quae mea opinione ad *Aeschnas* pertinet.

Etsi Mueller pedes in *L. rubra* nigros nominat, tamen crederem, hanc speciem nullam aliam esse nisi *L. flaveolam* adultam. Citavit praeterea in Prodromo ad hanc *L. rubram* Icon. Schaeff. tab. 92. f. 1., quae tamen non omnino convenit cum

descriptione in libro illo data. Pertinet forsā icon illa mala ad *L. albifronten* Burm. Charpentier hanc figuram ad *L. vulgatam*, nigripedem aut striolatam laudat.

Stigmata in recens exclusis pulchre sulphurea sunt. Est forsā error, si Linnaeus in descriptione thoracem nigrum nominat, an conjunxit *L. scoticam* cum *L. flaveola*?

Vidi in Museo Fabricii *L. flaveolam* nostram hoc nomine designatam.

10. *Libellula Roeselii*. Curtis.

L. Roeselii. Curtis teste Selys.

Selys. Monogr. p. 47. Nro. 10. p. 208. Nro. 10.

L. rufostigma. Newmann. Steph. teste Selys (mas. adultus).

L. angustipennis. Stephens teste Selys.

L. basalis. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3439. 3.

Idem Nomencl. p. 116. Nro. 11.

Roesel. Insect. Tom. II. tab. 8. f. 4. mas.

L. flaveola. Latr. H. N. Tom. XIII. p. 14. Nro. 6. var.

Vander Linden Monogr. p. 15. f. 9. var.

Selys. Catal. p. 8. Nro. 7. var.

L. nigripes. Chp. Libell. p. 77. Nro. 10. tab. 10. f. 1. mas. et fem.

L. sanguinea. Muell. in Act. Nro. 15. mas.

Idem Fn. Fr. Nro. 547. mas.

Idem Prodr. p. 140. Nro. 1630 mas.

Villers Entom. Tom. III. p. 10. Nro. 18. la ninon.
mas. long. 16'' extens. alar. 25''.

fem. long. 14½'' extens. alar. 24''.

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat: in Anglia, Italia superiori, Gallia, Germania, Prussia, Belgia, Silesia, Saxonia, Dania.

Quid significet citatum Selysii: *L. rubicunda* Scheff'', omnino nescio. Mirum est, Selysium *L. sanguineam* Muelleri non ad hanc speciem retulisse, quum et descriptio et citata optime congruant.

11. *Libellula striolata*. Chp.

L. striolata. Chp. Libell. p. 78. Nro. 11. tab. 10. f. 2. mas. et fem.
long. 14''.

Mihi ignota. Cepi non raro varietatem *L. vulgatae*, ad-
quam optime quadraret Charpentieri descriptio, nisi valvula ovi-
para esset erecta, quae forma in sola vulgata, ut Charpentier
contendit, reperitur, itaque non in *L. striolata* sua.

12. *Libellula ruficollis*. Chp.

L. ruficollis. Chp. Libell. p. 80. Nro. 13. tab. 11. f. 2. mas.

L. Fonscolombii. Selys. Catal.

Idem Monogr. p. 49. Nro. 11 — p. 208. Nro. 11.

L. flaveola. Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 144. Nro. 8.

L. vernonensis. Steph. Catal. teste Selys.

long. 17'' extens. alar. 27''—28''.

Mihi ignota. Habitat. in Belgia, Galloprovincia, Hispania,
Lusitania, Anglia.

Quum ipse eam non viderem, modo ex descriptionibus con-
cludi, has species easdem esse.

13. *Libellula vulgata*. Linne.

L. vulgat. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 230. Nro. 766.

Idem. Fn. Suec. ed. II. p. 372. Nro. 1461.

Idem Elenchus p. 77. Nro. 5.

Idem Syst. nat. ed. X. Tom. I. p. 543. Nro. 3.

Idem Syst. nat. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 901. Nro. 3.

Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2620. Nro. 3.

Rajus. Hist. p. 49. Nro. 6.

Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 6.

Burm. Entom. Tom. II. p. 851. Nro. 17.

Fabr. Syst. p. 422. Nro. 11.

Fabr. Spec. Tom. I. p. 522. Nro. 14.

Fabr. Mant. Tom. I. p. 337. Nro. 14.

Fabr. Ent. Tom. II. p. 377. Nro. 16.

Thunberg. Mus. p. 80.

Hentsch. Epit. p. 127. Nro. 16.

Billberg Enum. p. 96.

Harris Expos. p. 156. tab. 46 f. 3.

Chp. Horae p. 49.

Idem Libell. p. 79. Nro. 12. tab. 11. f. 1 mas. et fem.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 125 f. 1. fem.

- Roes. Ins. Tom. II. tab. S. f. 2. f. 5.
 Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 560. Nro. 7.
 Vander Lind. Monogr. p. 14. Nro. S.
 Selys. Catal. p. 8 Nro. 6.
 Idem Monogr. p. 50. Nro. 12 — p. 208. Nro. 12.
 Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3437. 1.
 Idem Nomencl. p. 116. Nro. 9.
 Donovan. Natur. Tom. X. p. 337.
 Stew. Elem. Tom. II. p. 208.
 Turton. Gen. Syst. Tom. III. p. 388.
 Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.
 Villers Entom. Tom. III. p. 2. Nro. 3 la claire.
 Fuesli Verz. p. 44. Nro. 855.
 Hoefn. Archet. Tom. III. tab. 6 f. sinistr. ?.
 Walken. Fn. Tom. II. p. 172. Nro. 5.
 Muelleri in Act. Nro. 3.
 Idem. Fn. Fr. Nro. 533.
 Idem Prodr. p. 139. Nro. 1618.
 Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 58. Nro. 10.
 Latr. H. N. Tom. XIII. p. 13. Nro. 4.
L. flaveola. Panz. Enum. p. 128. Nro. 1.
L. variegata. Muell. in Actis Nro. 16.
 Idem Fn. Fr. Nro. 548.
 Idem Prodr. p. 141. Nro. 1633.
 Villers. Entom. Tom. III. p. 11. Nro. 19 la rosalia.
L. globulata. Muell. in Actis. Nro. 21. fem.
 mas. long. 17"—18" extens. alar. 24"—25".
 fem. long. 17"—18" extens. alar. 25"—26".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat frequentissime tota fere in Europa (Aug. — Octbr.) in Succia, Germania, Dania, Belgia, Anglia, Gallia australiori, Helvetia, Italia, Hispania.

Credo, citatum Muelleri ad *L. variegatam* e Roeselio errore typographico esse exortum, et tum omnia bene congruunt cum *L. vulgata*. *L. globulata* certissime est femina *L. vulgatae*, nam dixit Muellerus in Actis „cauda diphylla, globulo assidente fusco“, quo globulo valvulam illam oviparam designare voluit.

In Musco Fabricii vidi specimen parvum *L. flaveolae* masculinum, nomine *L. vulgatae* designatum. Attamen quum praeterea specimen aliud *L. flaveolae* nomine recto ibi inveniatur, crederem in operibus nostram eum descripsisse *L. vulgatae*.

14. *Libellula Sicula* nobis.

L. vulgata: Fonscolomb. Annal. Tom. VI. p. 147. Nro. 10.
mas long. 17" extens. alar. 27".

Possideo mares duos captos in la Prise prope Calata Gi-
rone in Sicilia.

Habitat ad Aquas Sextias, in Sicilia.

Est omnino species separata, forma abdominis, linea dor-
sali flava, maculis ad apicem segmentorum flavis nigro cinctis
a. *L. vulgata* diversa.

Praeterea varietas a Fonscolomb. l. c. descripta speciem
mihi formare videtur adhuc ignotam. Quum specimina talia non
possideam, aliis hanc disquisitionem relinquo.

15. *Libellula albifrons*. Charp.

L. albifrons. Chp. Libell. p. 81. Nro. 14. tab. 11. f. 3. mas.

Schaeff. Icon. Tom. I. tab. 92. f. 1. ? —

L. rubicunda. Panz. Enum. Tom. I. p. 103. Nro. 1. ?

mas long. 15".

Habitat Basileae. Mihi ignota.

Vidi in Musco Lund - Sehestedt *Libellulam* nomine *L. vul-
gatae* iconis Schaefferi illius simillimam. An illa icon *L. al-
bifrontem* exprimat?

16. *Libellula scotica* Donovan.

L. scotica. Donovan, Leach. Curtis. teste Selys.

Selys. Monogr. p. 53. Nro. 13. — p. 208. Nro. 13.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3440. 4.

Leach. Edinb. Enc. Tom. IX. p. 136.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.

Donov. Natur. H. Tom. XV. p. 523.

Millard. Outl. tab. I. f. 4.

Steph. Nomencl. p. 115. Nro. 8.

L. cancellata. Muell. in Actis p. 124. Nro. 7.

Idem Fn. Fr. Nro. 537.

- Muell. Prodr. p. 139. Nro. 1622.
 Roemer. Gener. p. 64. Nro. 138. tab. 24. f. 3.
 Thunberg. Mus. p. 80.
 Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 58. Nro. 9.
L. triedra. Muell. in Act. Nr. 19. var. nigr. mas.
 Idem Fn. Fr. Nro. 545. var. nigr. mas.
 Idem Prodr. p. 140. Nro. 1630 var. nigr. mas.
 Villers Entom. Tom. III. p. 10. Nro. 17. *La gertrude* var. nigr. mas.
L. veronensis. Chp. Hor. p. 48. fem.
L. nigra. Idem Libell. p. 83. Nro. 15. tab. 12.
 Selys. Catal. p. 8. Nro. 8.
 Burm. Ent. Tom. II. p. 851. Nro. 20.
L. nigricula. Eversm. Bull. 1835. p. 240. tab. I. f. 1. 2. mas.
 Idem Bull. 1837. p. 39.
L. pallidistigma. Stephens teste Selys. (recens nata).
L. sylvatica. Hansem. in Museo de Winth.
L. caelebs. Sundevall. var. nigr. mas.
L. parvula. Muell. Prodr. p. 141. Nro. 1637. var nigr.
 mas. long. 13"—16" extens. alar. 21½"—26"
 fem. long. 15" extens. alar. 25".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in multis Europae regionibus, sed, ut videtur, in Europa meridionali in montibus modo et ad paludes invenitur, apud nos omnibus locis frequentissima. Habitat in Suecia, Prussia, Dania, Lueneburgae, in Belgia (in Ardennis), Anglia, Scotia, Helvetia, Italia superiori, Silesia, Germania, Russia, Buccovina.

In Museis Thunbergi, Gyllenhali, Lund - Schestedt vidi nomine *L. cancellata*.

Etiam nos saepe mares nigros cum feminis consueto modo coloratis in coitu cepimus. Inveniuntur etiam mares omnino ut feminae colorati, quorum scriptores mentionem non fecerunt. Hi sunt recens exclusi.

De citato *L. triedrae* non dubitandam esse credo, quum descriptio et magnitudo tam bene conveniant.

Est haec species apud nos frequentissima. Hoc anno 1840 apud littora maris agmina innumerabilia per nonnullos dies vidi.

17. *Libellula nigra* Vander Lind.

L. nigra. Vander Lind. Monogr. p. 16 Nro. 10.
 Selys. Monogr. p. 55. Nro. 14 — p. 209. Nro. 14.
 mas. long. 17" extens. alar. 26½".

Mihi ignota. Habitat Terracinae.

Quum Selys, specimen unicum a Vander Lindenio captum
 viderit atque denuo descripserit, certe non dubito, quin sit
 species diversa.

18. *Libellula rubicunda* Linne.

L. rubicunda. Linne Fn. Suec. ed. II. p. 372. Nro. 1462.
 Idem Syst. nat. ed. X. Tom. I. p. 543. Nro. 4.
 Idem Syst. nat. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 902. Nro. 4.
 Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2620. Nro. 4.
 Rajus Hist. p. 50. Nro. 8.
 Fabr. Syst. p. 422. Nro. 8.
 Idem Spec. Tom. I. p. 521. Nro. 10.
 Idem Mant. Tom. I. p. 336. Nro. 10.
 Idem Entom. Tom. II. p. 377. Nro. 13.
 Fischer Naturgesch. p. 336. Nro. 556.
 Thunberg. Mus. p. 80.
 Hentsch. Epit. p. 127. Nro. 13.
 Billberg. Enum. p. 96.
 Curtis. Britt. Ent. Tom. XV. p. 712.
 Muell. in Actis Nro. 4.
 Idem Fn. Frid. Nro. 535.
 Idem Prodr. p. 139. Nro. 1619.
 Villers Entom. Tom. III. p. 4. Nro. 4. la lais.
 Fuessli Verz. p. 44. Nro. 856.
 Fourcr. Entom. Tom. II. p. 172. Nro. 4.
 Selys Monogr. p. 56. Nr. 15. p. 209. Nr. 15. tab. 3. Nr. 2.
 Lyonet Recherches p. 197. p. 562. tab. 18. f. 8—16
 metamorph.
 Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 560. Nro. 8?
 Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 58. Nr. 8.
L. pectoralis. Chp. Horae p. 46.
 Idem Libell. p. 85. Nro. 16. tab. 13. tab. 47. f. 15.
 Burm. Entom. Tom. II. p. 851. Nro. 21.

L. dubia. Vander Lind. Monogr. p. 16. Nro. 11.

Selys Catal. p. 8. Nro. 9.

L. melanastoma. Eversm. Bull. 1825 p. 238. Bull. 1837. p. 39.

L. infuscata. Idem Bull. 1835. p. 237. Bull. 1837. p. 39.

L. flavidorsis. Idem in Mus. Berol.

L. pratensis. Hansem in Mus. de Winthem.

mas. long. $18\frac{1}{2}$ " extens. alar. 30.

fem. long. 16" extens. alar. 27.

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Europa septentrionali et media locis montanis. Habitat in Suecia, Livonia, Prussia (primo vere), Germania (Berolini, Stralsundii, Halae), in Dania, Silesia, Saxonia, Belgia (semel capta prope Anvers), Anglia, Scotia, Helvetia (Juli).

Linne *L. rubicundam* stigmatate ferrugineo descripsit, videntalem in Museo Gyllenhalii, Sundevalli, Lund-Schedstedtii, Westermanni. Mueller annotat etiam varietatem stigmatate nigro, quae sola apud nos et in Silesia aliisque regionibus obvenit. Certe non dubitandum est, hanc speciem veram esse Linnaei *L. rubicundum* et Charp. *L. pectoralem*. Vide contra Chp. Libell. p. 87, idem horae p. p. 41 et 43, Latr. l. c. p. 12.

19. *Libellula caudalis* Charp.

L. caudalis. Chp. Libell. p. 89. Nr. 17. tab. 44. tab. 47. f. 16.
long 17".

Habitat. in Silesia, Suecia.

Vidi in Mus. Sundevalli et Gyllenhalii.

20. *Libellula leucorrhinus* Chp.

L. leucorrhinus. Chp. Lib. p. 87.

L. albifrons. Burm. Entom. Tom II. p. 851. Nro. 19.

Selys. Monogr. p. 57. Nro. 16 — p. 209. Nro. 15.
p. 191. Nro. 16.

mas long. 14" extens. alar. 23".

Habitat in Moravia, Helvetia, Berolini.

Hoc loco in systemate etiam *L. platyura* Sundevall. esset ponenda, si pro certo haberemus, eam verum esse Sueciae incolam. Vidi in Mus. Paykullii specimen, cui Paykull propria manu patriam Sueciam adscripserat. Aliud specimen illius om-

nino simillimum exoticum in eodem Museo asservatur. Itaque, quum praeterea habitus huius Libellulae omnino sit exoticus, Pr. Sundevall timet, ne errorem Paykull in signatura commiserit.

Genus 2. Epitheca Charp. Libellia Selys.

21. (1). *Epitheca bimaculata*. Chp.

L. bimaculata. Chp. Hor. p. 43.

Idem Libell. p. 57. Nro. 1. tab, 1 mas. et fem.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 58. Nro. 6.

L. bimaculata. Selys Monogr. p. 59. p. 209. tab. 1. f. 3.

L. Fuchsiana. Eversm. Bull. 1835. tab. 2. f. 2. mas.

Idem Bull. 1837. p. 39.

L. venosa. Dahl, Mus. Berol.

mas long. 26'' extens. alar. 38''.

fem. long. 25'' extens. alar. 37''.

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat. in Suecia (rarissime Mus. Marklini) Regiomonti, Gedani (primo vere frequens), in Silesia, Belgia (semel capta) prope Casan.

Annotandum est, *Epophthalmia* lateralem ex Philadelphia (Burm. Ent. Tom. II. p. 847 Nro. 7) forma et colore simillimam esse huic speciei sed dimidio minorem. Ipse vidi specimen a Burmeistero descriptum in Museo de Winthem.

Genus 3. Cordulia Leach., Samouelle, Kirby, Selys.

Chlorosoma Charp., Curtis, Steph., Selys.

Cordyla Billberg.

Epophthalmia Burm.

Aeschna Chp.

Libellula autor.

22. (1) *Cordulia flavomaculata*. Vander Lind.

Cordulia flavomaculata. Selys Monogr. p. 62. Nro. 1. — p. 209. 1. tab. 1. f. 4.

Epophthalmia flavomaculata. Burm. Ent. Tom. II. p. 846. Nro. 4.

Libellula flavomaculata mas. Vander Lind. Mon. p. 19. Nro. 14.

Chp. Libell. p. 96. Nro. 20. tab. 16. mas. et fem.

Selys Catal. p. 8. Nro. 12.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 58. Nro. 3.

Libellula aenea. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 231. Nro. 768. fem.

Idem Fn. Suec. ed. II. p. 373. Nro. 1466. fem.

Libellula caecilia. Villers Entom. Tom. III. p. 11. Nro. 23.

Fourer. Entom. Tom. II. p. 348. Nro. 15.

mas. long. $23\frac{1}{2}$ " extens. alar. 35".

fem. long. 23" extens. alar. 32".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Europa septentrionali et media, in Suecia, Prussia (Regiomonti, Gedani, frequens), in Silesia (Vratislaviae, Bregae), Berolini, Halae, in Belgia (rarissime), in Gallia.

De citatis ex Linnaei operibus vide Chp. Libell. p. 98.

23. (2) *Cordulia metallica*. Vander Lind.

Cordulia metallica. Selys Monogr. p. 64. Nro. 2. — p. 210. Nr. 2.

tab. I. f. 15.

Curtis teste Selys.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 2.

Epophthalmia metallica. Burm. Ent. Tom. II. p. 846. Nro. 5.

Libellula metallica. Vander Linden Monogr. p. 18. Nro. 13.

Chp. Libell. p. 94. Nro. 19. tab. 15. mas. et fem.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 113. f. 4. — tab. 182.

f. 1. mas.

Selys Catal. p. 8. Nro. 11.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 2.

Libellula aenea. Panz. Enum. p. 121. Nro. 4. — p. 161. Nro. 1.

Aeschna aenea. Chp. Horae. p. 39. tab. I. f. 8.

mas. long. $23\frac{1}{2}$ " extens. alar. $32\frac{1}{2}$ ".

fem. long. $25\frac{1}{2}$ " extens. alar. 34".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Europa septentrionali et media, in Suecia (Mus. Markl.), Prussia (Regiomonti Junio frequentissima, Gedani), in Germania (Halae, Berolini), in Silesia, in Belgia (rara Julii), in Italia superiori (Juni), Russia (ad Wolgam).

Nescio quo jure Burmeister L. aeneam Harris hoc loco citaverit, pertinet omnino ad C. aeneam.

Icon Schaefferi (tab. 182. f. 1.) huc pertinere videtur tamen pessima est. Charpentier (Germ. Mag. I. 2. p. 381.) eam ad L.

aeneam citavit, quod appendices annales in icone clare expressae tres vetare videntur. An ibi depingere vellet Schaeffer C. alpestris? Marem hujus speciei adhuc non vidi.

24 (3). *Cordulia alpestris*. Selys.

Cordulia alpestris Selys. Monogr. p. 65. No. 3. — p. 210. No. 3.
tab. 1. f. 6.

mas. long. 20"—21" extens. alar. 28".

fem. long. 20" extens. alar. 30".

Habitat in Helvetia (Bern Juli), in Lapponia (ad Enontekis et Tornea). Vidi in Mus. Paykulli et Sundevalli.

Habes descriptionem paulo accuratiorem feminae quam Selysii.

Frons elevata, viridi cuprea, punctata, utrinque ad oculos macula laterali flava, punctoque in ea minutissimo atro-fusco. Margo inferior ad labrum pertinens lunula flava. Vesicula viridi-aenea, nitens, punctata. Oculi in mortuis brunnei. Antennae nigrae, tempora nigra, nitentia, laevia, inpunctata. Labrum nigrofusum, nitens, labium et instrumenta cibaria albo-flava. Prothorax niger, margine anteriore flavo, supra macula flava. Thorax viridi nitens. Alae hyalinae, nervis fuscis, apice perpaululum fuscescentes, ipsa basi flavescens. Parastigma pallide fuscum. Membranula accessoria alba, apice obscuriori. Interalaria viridi flavoque interrupta. Pedes nigri, femoribus fere totis fuscis. Abdomen depressum, lineare, obscure viridi-nitens, basi inflata. Segmentum primum immaculatum. Segmentum secundum linea media transversa flava, i medio interrupta. Segmentum tertium margine anteriori flavo supra utrinque macula flava ovali. Sequentia concolora. Subtus pallidum. Appendices superiores longiores quam in C. aenea et in medio incrassatae, quum in C. aenea apicem versus sunt crassiores. Inferior parva obtusa.

Totum animal. griseo-villosum.

25 (4). *Cordulia aenea*. Linne.

Cordulia aenea. Selys. Monogr. p. 67. Nro. 4. — p. 210. Nr. 4
tab. 1. f. 7.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3435. 1.

- Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.
 Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 1.
Cordyla aenea. Billberg. Enum. p. 96.
Epophthalmia aenea. Burm. Ent. Tom. II. p. 846. Nro. 6.
Aeschna aenea. Chp. Hor. p. 38. tab. 1. f. 9.
Libellula aenea. Linne Fn. Succ. ed. I. p. 231. Nro. 769.
 Idem Fn. Succ. ed. II. p. 373. Nro. 1466. β .
 Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 544. Nro. 8.
 Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 902. Nro. 8.
 Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2622. Nro. 8.
 Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 4.
 Rajus Hist. p. 49. Nro. 3.
 Fischer Naturg. p. 336. Nro. 560.
 Panz. Faun. Fas. 88. Nro. 20.
 Fabr. Syst. p. 423. Nro. 21.
 Idem Spec. Tom. I. p. 524. Nro. 27.
 Idem Mant. Tom. I. p. 381. Nro. 35.
 Latr. Genera. Tom. III. p. 181.
 Idem. H. N. Tom. XIII. p. 14. Nro. 7.
 Tröst kl. Beitr. p. 56. Nro. 633.
 Thunberg Mus. p. 80.
 Hentsch Epit. p. 127. Nro. 35.
 Harris Expos. p. 92. tab. 27. Nro. 2.
 Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 167. Nro. 4.
 Panz. Enum. p. 153. Nro. 4.
 Roes. Ins. Tom. II. tab. 5. f. 2.
 Mueller in Actis Nro. 8.
 Idem Fn. Fr. Nro. 538.
 Idem Prodr. p. 139. Nro. 1621.
 Villers Entom. Tom. III. p. 6. Nro. 8. Paminthe.
 Selys Catal. p. 8. Nro. 10.
 Berkenhout Synops. Tom. I. p. 149.
 Donovan Natur. Tom. XII. p. 415.
 Stew. Elem. Tom. II. p. 209.
 Turton. Gen. Tom. III. p. 390.
 Sowerby Britt. Tom. I. p. 47.
 Geoffr. Ins. Tom. II. p. 226. Nro. 10.
 Fourcr. Entom. Tom. II. p. 346. Nro. 10.

Fuesli Verz. p. 44. Nro. 859.

Degeer Genera p. 56. Nro. 187.

Idem Memoires Tom. II. p. 687. tab. 19. f. 1—18.

Walkenaer Ins. Tom. II. p. 172. Nro. 6.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 562. Nro. 15.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 1.

Vander Lind. Monogr. p. 17. Nro. 12.

Chp. Libell. p. 91. Nro. 18. tab. 14. mas. et fem.

Ramdohr Verd. p. 146. tab. 15. f. 6.

Rathke de gen. p. 2. Nro. 1. — p. 10. Nro. 1.

mas. long. 24" extens. alar. 32".

fem. long. 22"—24" extens. alar. 32"—33".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in tota Europa septentrionali et media. Habitat in Suecia, Livonia, Prussia, Germania, Silesia, Dania, Belgia, Anglia, Gallia superiori.

De Gamaso Gymnopteronum hac in specie sacpissime obveniente vide Chp. Libell. p. 93.

26 (5). *Cordulia Curtisii*. Dale.

Cordulia Curtisii. Dale Tom. VII. p. 60.

Curtis Britt. Ent. Tom. VI. p. 90.

Selys Monogr. p. 68. Nro. 5. — p. 210. Nro. 5. tab.

1. f. 8.

Cordulia compressa. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3436. 2.

Ingpen Inst. p. 90.

Steph. Nomen. p. 114. Nro. 3.

Libellula nitens. Fonscol. Annal. Tom. VI. p. 146. Nro. 9. tab. 5.

f. 3. fem.

long. 20"—21" extens. alar. 30"—32.

Vidi feminam in Mus. Berol.

Habitat ad Aquas Sextias et in Anglia (Dorsetshire) rarissime, in Lusitania Mus. Berol. Vide Wiegmanns Archiv Tom. IV. fasc. V. p. 236.

Corduliam prasinam Hoffman. vidi in Mus. Berol. sed accurate non exanimavi. An species diversa?

Sectio II.

Aeschnoides Selys.

Aeschna Auct.

Genus 4. *Lindenia* de Haan. Selys. Vand. Hoeven.

Petalura. Selys. Guérin.

Diastatomma. Burm. Chp.

Aeschna. Fabr. Latr. et alii.

27 (1). *Lindenia tetraphylla*. Vander Lind.*Lindenia tetraphylla*. Selys. Monogr. p. 76. — p. 212.*Aeschna tetraphylla*. Vand. Lind. Monogr. p. 32. Nro. 11.

Chp. Libell. p. 169. Nro. 3.

Descr. de l'Egypte Neur. p. 1. f. 15. ? fem.

Aeschna rapax. Génér. teste Selys ?

fem. long. 30" extens. alar. 39",

Mihi ignota. Habitat in regno Neapolitano, ad littora lacus Averni semel capta, in Africa septentrionali ?, in Sardinia?

Burm. Ent. Tom. II. p. 832. false figuram ex Descript. de l'Egypte pro mare citavit.

Genus 5. *Gomphus* Leach. Curtis, Stephens, Selys, Billberg.

Petalura Selys, Vander Linden, Guérin.

Lindenia de Haan, Vander Hoeven.

Diastatomma Chp., Burm.

Thanathophora Hanseman.

Aeschna Fabr., Latr., Vander Linden, Fonscol.

Libellula Linne et alii.

28. (1) *Gomphus unguiculatus*. Vander Lind.*Gomphus unguiculatus*. Selys Monogr. p. 80. Nro. 1. — p. 83.Nro. 1. p. 211. β . tab. 1. f. 9.*Gomphus hamatus*. Idem Monogr. p. 82. Nro. 1. — p. 210. α .*Gomphus vulgatissimus*. Billberg Enum. p. 96.*Gomphus forcipatus* Anglorum teste Selys.

Diastatomma hamata. Burm. Ent. Tom. II. p. 834. Nro. 8.

Petalura unguiculata. Selys Catal. p. 9. Nro. 22.

Aeschna hamata. Chp. Hor. p. 25. 26. tab. 1. f. 10. 11.

Idem Lib. p. 120. Nro. 31. tab. 27. mas. et fem.

Aeschna unguiculata. Vander Linden Opusc. Tom. IV. p. 164.
Nro. 7. tab. 47. f. 6. mas. var.

Idem Monogr. p. 31. Nro. 10. var.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Libellula forcipata. Linne Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 903.
Nro. 11.

Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2625. Nr. 11.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 186. f. 1. mas.

Villers Entom. Tom. III. p. 8. Nro. 1. modo diagnosis.

Walken. Fn. Tom. II. p. 173. Nro. 1.

Roemer Gen. p. 64. Nro. 139. tab. 35. f. 10.

Schrank. Enum. p. 301. Nro. 598.

Muell. Linn. Nat. Cl. Tom. V. p. 770.

Libellula vulgatissima. Panz. Enum. p. 163. Nro. 1.
Thunberg Mus. p. 80.

Libellula viridi-cincta. Degeer Mem. Tom. II. p. 685. tab. 21.
f. 1. mas.

Idem Gen. p. 56. Nro. 186.

mas. long. $23\frac{1}{2}$ " extens. alar. 28".

fem. long. 21" extens. alar. 30".

Possideo marem et feminam ex Suecia (Mus. Markl. et Wahlberg). Habitat tota fere in Europa, in Suecia, Germania, Belgia (Juni), Anglia, Gallia, Italia (Bononiae), in Africa septentrionali (Algier) in Russia (ad Wolgam, Samaram, Jaikum copiosissime. Pallas).

Icon ex Schaeffero laudata, certe non varietatem ut Vander Linden dixit, sed spociem ipsam, abdomine modo falsissimo depicto designat. *Aeschna* illa a Latreillio ad *G. forcipatum*, descripta ad *G. serpentinum* pertinet, neque vero ad hunc ut Vander Lind. et Charp. putant.

Pallas huic speciei in exemplari illo Linnaei Systemate adscripsit: Variegatio fere ut in *L. vulgatissima*, itaque hanc *Gomphis* adnumeravit.

Quam ad speciem citata Fabricii: Petiv Mus. 84. 819. et Reaumur Ins. 4. tab. 10. f. 4. — Ins. 6. tab. 35. f. 5. sint referenda nescio, quia ipse hos libros non vidi. Charp. in Horis dixit ad *G. forc.* citatum ex Reaumurio esse delendum, sed nulli alii attribuit.

Est certe sola varietas *Gomphus* ille unguiculatus ex Africa et Europa meridionali, quem Selys descripsit et Vander Linden. Disertis enim annotat verbis Selys specimina a Vander Lindeno collecta suis esse simillima et Vander Linden in operibus commemorat appendices annales superiores apice bifidas, cujus modi tantum in *G. unguiculato* reperiuntur. Praeterea annotandum est specimen meum ex Suecia appendices anales superiores habere flavos, Charpentierus tamen in descriptione sua nigras nominat. *A. forcipata* Fabricii nullo modo haec species est, etsi diagnosis ex Linnæo desumpta *Gomphum unguiculatum* designare videtur. Inveni enim in Museo Fabr. *G. forcipatum* nostrum marem et feminam a Fabricio propria manu hoc nomine instructum. In Museo Lund-Schestedt *A. vernalis* nomen *G. forcipati* habet.

Annotanda sunt hoc loco nonnulla de *Libellula* Linnæi vulgatissima, quae species ut credo semper dubia manebit. Entomologi Sueciae Thunberg, Gyllenhal et Billberg *Gomphum unguiculatum* eandem esse putarunt. Tamen ut audiui in Suecia haec species ibi non ita vulgo obvenit, nempe neque Upsaliae, ubi Linne habitabat, neque Holmii. Num Entomologi Angli Linnæi collectionem comparaverint, nescio, tamen *G. forcipatum* pro *L. vulgatissima* descripserunt. Praeterea certe mirum, Linnæum *L. vulgatissimam* et *L. forcipatam*, si essent tam similes, tam remotas a se in Fn. Sueciae collocasse. In Systemate certe *L. forcipata* est *G. unguiculatus*. Itaque novum existit impedimentum, quum tum his descripsisset animal idem nominibus diversis, quod certe rarissime ei accidebat. Fabricius etiam hac in *Libellula* Linnæi diagnosis solam exscripsit; dixit tamen in Supplemento p. 284; *L. gibbam* esse affinem *L. asiaticae*, et hanc rursus affinem *L. vulgatissimae*. *L. gibba* est autem *Gomphus* verus, quin etiam in Museo Lund-Schestedt. nomine „*L. vulgatissima*“ designata. Itaque et Fabricii *L. vulgatissima* *Gomphus* esse videtur. Müller in Prodro-mo Schaefferi Icon (tab. 6. f. 5.) ad *L. vulgatissimam* citavit, tamen in Icone illa *A. juncea* femina depicta est. Olivierus denique etiam *Gomphum* quendam nomine *L. vulgatissimae* descripsit (Tom. VII. p. 561. Nro. 13.). Videtur igitur quivis fere scriptor *Libellulam* in vicinia sua vulgatissimam pro Linnæi specie habuisse. Vide hac de re fusius Chp. et Selys. l. c.

29. (2.) *Gomphus uncatus*. Chp.

Aeschna uncata. Chp. Libell. p. 123. Nro. 32. tab. 46. mas. et fem.

Aeschna unguiculata Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 104. No. 10.

Mas. long. 21".

Fem. long. 23" extens. alar. 31".

Possideo feminam a Dm. Ed. Richter in Gallia (prope Cete captam).

Habitat in Gallia meridionali ad Aquas Sextias, Montis-pessulae (Kunzé) Cete. —

30. (3.) *Gomphus pulchellus*. Steph.

Gomphus pulchellus. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3442. 3.

Ingp. Inst. p. 90.

Selys. Monogr. p. 83. Nro. 2. — p. 211. Nro. 2.
tab. 1. f. 10.

Gomphus flavipes. Curtis Britt. Ent. teste Selys.

Selys. Cat. p. 9. Nro. 21. — p. 11.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 2.

Long. 22"—23". extens. alar. 27".

Habitat in Anglia (ad Dovre raro) in Belgia (Jun. raro) in Gallia, Germania, in Africa septentrionali.

Mihi ignotus. —

31. (4.) *Gomphus simillimus* Selys.

Gomphus simillimus. Selys. Monogr. p. 85. Nro. 3. — p. 211. Nro. 3.
tab. 1. f. 4.

Aeschna forcipata. Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 101. Nro. 9.

Long. 22" extens. alar. 27".

Mihi ignotus.

Habitat in Gallia ad Aquas Sextias (raro), Lutetiae (Dom. Robyns.).

32. (5.) *Gomphus flavipes*. Chp.

Gomphus flavipes. Selys. Monogr. p. 87. Nro. 4. — p. 201. Nro. 5.
tab. 2. f. 12.

Diastatomma flavipes. Burm. Entom. Tom. II. p. 833. Nro. 6.

Aeschna flavipes. Chp. Horae p. 24. 26.

Idem Libell. p. 127. Nro. 34. tab. 29. mas. et fem.

Aeschna forcipata var. β . Vander Lind. Monogr. p. 30. Nro. 9.

Idem Opusc. Tom. IV. p. 164. Nro. 6. mas.

Aeschna cognata. Everm. Bull. 1837. p. 24. et 39.

Mas. long. 24". extens. alar. 27".

Fem. long. 23". extens. alar. 31".

Possideo feminam et vidi marem a Dm. de Siebold Gedani captum.

Habitat in Silesia, Germania] (Halae), Gedani, in Italia (Bononiae Juli.) Masiliae, ad Aquas Sextias.

Libellula nomine *A. cognatae* in tab. 1. in Bull. ab Eversmannio depicta, plane alia est. Praeterea in mare a Dm. de Siebold capto appendices anales superiores basi flavae sunt, quod cum descriptione Charpentieri et aliorum non convenit.

33. (6.) *Gomphus forcipatus*. Linne.

Gomphus forcipatus. Selys. Monogr. p. 89. Nro. 5. — p. 211. Nro. 4. tab. 2. f. 13.

Gomphus vulgatissimus. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3433. 1.

Leach. Ed. E. Tom. IX. p. 137.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 19.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 1.

Curtis teste Selys.

Billberg. Enum. p. 96.

Diastatomma forcipata. Burm. Ent. Tom. II. p. 834. Nro. 7.

Petalura forcipata. Selys. Catal. p. 9. Nro. 20.

Thanathophora egregia. Hansem. in Mus. de Winthem.

Aeschna forcipata. Panz. Fn. Fasc. 88. Nro. 21.

Zschach. Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 2.

Fabr. Syst. p. 424. Nro. 1.

Idem Spec. Tom. I. p. 525. Nro. 1.

Idem Mant. Tom. I. p. 339. Nro. 1.

Idem Entom. Tom. II. p. 383. Nro. 1.

Latr. Gen. Tom. III. p. 182.

Idem H. N. Tom. XIII. p. 9. Nro. 5.

Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 163. Nro. 6. fem.

Idem Monogr. p. 28. Nro. 9.

Schaeff. Icon. Tom. I. tab. 160. f. 1. mas.

Roesel Ins. Tom. II. tab. 5. f. 3. fem.

Eversm. Bull. 1837. 39.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 1.

- Chp. Horae p. 24.; 27. tab. I. f. 13.
 Idem Libell. p. 125. Nro. 33. tab. 28. mas. et fem.
Libellula forcipata. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 231. Nro. 771.
 Idem Fn. Suec. ed. II. p. 374. Nro. 1469.
 Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 545. Nro. 11.
 Merret. Pin. p. 197.
 Petiv. Mus. p. 84. Nro. 819.
 Muell Prodr. p. 139. Nro. 1624.
 Idem Fn. Fr. p. 61. Nro. 539.
 Idem in Actis Nro. 10.
 Villers Entom. Tom. III. p. 9. Nro. 11. modo descriptio.
 Geoffr. Ins. Tom. II. p. 228. Nro. 13. La caroline.
 Fourcr. En. Tom. II. p. 347. Nro. 14.
 Donovan. Nat. Tom. XII. p. 423.
 Turton. Gen. S. Tom. III. p. 388.
 Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 566. Nro. 37. — Ed.
 Pad. Tom VIII. p. 186. Nro. 37.
Libellula vulgarissima. Panz. Enum. p. 148. Nro. 1.
 Berkenhout. Synops. Tom. I. p. 149.
 Stew. Elem. Tom. II. p. 208.
 Mas. long. 21" extens. alar. 28".
 Fem. long. 21" extens. alar. 30".
 Possideo marem et feminam ex Prussia.
 Habitat tota in Europa (Jun. Jul.).
 Linnaeus dixit forsitan errore in descriptione: Est inter maximas, nisi haec verba ad speciem praecedentem ibi *L. grandem* referri voluit. Vidi marem et feminam in Museo Fabricii.
 Entomologi Angli non majori jure, quo alii *G. unguiculatum*, hanc speciem ad *L. vulgarissimam* retulerunt. Sed multo etiam facilius crederem, Linnaeum in *Systemate* speciem eandem bis descripsisse, quam in *Fauna Suecia* tanta cum diligentia elaborata.
34. (7.) *Gomphus serpentinus.* Chp.
Gomphus serpentinus. Selys. Monogr. p. 91. Nro. 6. — p. 212.
 Nro. 6. tab. 2. f. 14.
Diastatomma serpentina. Burm. Entom. Tom. II. p. 833. Nro. 5.
Aeschna serpentina. Chp. Hor. p. 25; 27. tab. I. f. 12.

Idem Libell. p. 129. Nro. 35. tab. 30. f. 1. mas. et fem.

Schaef. Icon. Tom. II. tab. 190. f. 3. mas.

Roesel. Ins. Tom. II. tab. 5. f. 4. fem.

Libellula vulgarissima. Panz. Enum. p. 166. f. 8.

Libellula cecilia. Villers Ent. Tom. III. p. 11. Nro. 23.

Fourcr. Ent. Tom. II. p. 348. Nro. 15.

Geoffr. Ins. Tom. II. p. 229. Nro. 14.

Thanathophora elegans. Hansem. in Mus. de Winthem.

Mas. long. 25" extens. alar. 31".

Fem. long. 25" extens. alar. 33"

Possideo marem et vidi feminam a Dm. de Siebold Gedani captos. Habitat in Silesia, Prussia (Gedani), Germania (Halae), Gallia australiori.

35. (8.) *Gomphus Selysii* Guérin.

Gomphus Selysii. Selys, Monogr. p. 93. Nro. 7. p. 212. Nro. 7. fem.

Petalura Selysii. Guérin Mag. Tom. IX. p. 1. pl. 201.

Aeschna anguina Chp. Lib. p. 131. Nro. 36. tab. 30. f. 2. fem.?

Fem. long. 25" extens. alar. 33"

Mibi ignotus.

Habitat in Gallia meridionali, Lutetiae rarissime, Venezia? Quum ipse hanc speciem non viderim, certe non facile judicare possum, an sint diversae species Selys. et Charp., nec ne. Descriptiones certe in nonnullis inter in discrepant.

Vidi praeterea in Museo Berolinensi *Gomphum* variegatum, lituratum, maculatum Hoffm. omnes ex Lusitania, quos accuratius non examinavi.

Genus 6. *Cordulegaster* Leach. Curtis Steph. Samouelle

Cordylegaster. Billberg.

Thecaphora. Chp.

Cordulia. Samouelle.

Aeschna. Latr. Vand. Lind. Chp. Fonscol. Burm.

36. (1) *Cordulegaster lunulatus*. Chp.

Cordul. annulatus. Selys. Mon. p. 96. Nro. 1. p. 212. tab. 2 f. 15.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3432. 1.

Leach. Ed. Enc. Tom. I. p. 136.

Samou. Ent. Usef. p. 258.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 1.

Curtis teste Selys.

Cordylegaster amulatus. Billberg. Enum. p. 96.

Cordulia annulata. Samou. Nom. Tom. I. p. 12.

Aeschna lunulata. Chp. Horae p. 29. tab. 1. f. 7.

Idem Libell. p. 118. Nro. 30. tab. 26 mas. et fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 836. Nro. 1.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 10.

Aeschna annulata. Latr. H. N. Tom. XIII. p. 6. Nro. 1.

Idem Gener. Tom. III. p. 182.

Vand. Lind. Monogr. p. 27. Nro. 8.

Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 98. Nro. 8.

Selys Catal. p. 9. Nro. 18.

Aeschna Oppermanni. Hansem. in Mus. de Winthem.

Libellula grandis. Scop. Entom. p. 259. Nro. 677.

Libellula forcipata. Harris Expos. p. 78. tab. 23. f. 3. fem.

Berkenhout. Syn. Tom. I. p. 149.

Stew. Elem. Tom. II. p. 209.

Turton. Gener. S. Tom. III. p. 391.

Libellula Boltoni. Donov. Nat. Tom. XII. p. 430.

mas long. 36'' extens. alar. 44''

fem. long. 34. extens. alar. 44''.

Possideo marem Viennae captum.

Habitat in pluribus Europae regionibus, tamen nusquam frequens est. Habitat in Suecia rarissime (Mus. Dm. Sundevall) in Prussia (semel tria specimina ad Regiomontum vidi) Lueneburgae, in Belgia, Germania, Gallia, Anglia, Italia (Romae, Neapoli).

Scriptores Angli et Jurine (Charp. Hor. p. 30) hanc speciem pro *L. forcipata* Linnaei habuere, nec minus Gyllenhal et Thunberg, quod ex Museis eorum intellexi.

A. insignis Mus. Berol. ex India huic speciei valde affinis videtur.

Charpentier jure nomen Latreillii mutavit, quum Fabricius jam (Suppl. p: 286) illo nomine speciem exoticam significaverit.

Genus 7. *Aeschna* Chp, Curtis. Stephens.

Aeschna. Fabr. Leach. Samou. Kirby. (vidi Illig.

Mag. Tom. I. P. I. p. 126.

Oeschua. Lamark.

Libellula Linne et alii.

37. (1). *Aeschna vernalis*. Vander Lind.

Aeschna vernalis. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 159. Nr. 2.
tab. 4. f. 2. mas.

Idem Monogr. p. 21. Nro. 2.

Burm. Entom. p. 839. Nro. 12.

Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 81. tab. 5. f. 2. fem.

Selys Monogr. p. 100. Nr. 1 — p. 213. Nr. 1. tab. 2. f. 16.

Idem Catal. p. 9. Nro. 17.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 3.

Aeschna pilosa. Chp. Hor. p. 37. tab. 1. f. 5.

Idem Libell. p. 106. Nro. 24. tab. 21. mas. et fem.

Aeschna teretiuscula. Steph. Catal. Tom. I. Nr. 3431. 6. Leach. Mss.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 1.

Steph. Nomencl. p. 114. Nr. 6.

Curtis teste Selys.

Aeschna histrio. Hoffm. in Mus. Berol. fem.

Aeschna hirta. Idem in Mus. Berol.

Libellula aspis. Harris. Expos. p. 92. tab. 27. f. 3. fem.

Libellula Hafniensis. Muell. in Actis Nro. 13 fem.

Idem Fn. Fr. Nro. 542. fem

Idem Prodr. p. 140. Nro. 1627. fem.

Villers Entom. Tom. III. p. 10. Nro. 14 fem.

Libellula pratensis. Muell. in Actis Nr. 14. mas.

Idem Fn. Fr. Nro. 543. mas.

Idem Prodr. p. 140. Nro. 1628. mas.

Villers Entom. Tom. III. p. 10. Nro. 15 mas.

mas long. $26\frac{1}{2}$ " extens. alar. $33\frac{1}{2}$ "

fem. long. $25\frac{1}{2}$ " extens. alar. $36\frac{1}{2}$ "

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat tota in Europa primo vere. In Suecia, Prussia
(Mai. Jun.) Dania, Lueneburgae, in Belgia, Anglia, Gallia (in
Galloprovincia Mart.) Germania, Silesia, Italia.

Selys L. Hafniensem ad L. flaveolam, et L. pratensem ad
L. forcipatam certe falsissime attulit, quum descriptiones accu-
ratiores in Actis omnino A. vernalem significant.

36. (S). *Aeschna mixta*. Latr.

Aeschna mixta. Latr. H. N. Tom. XIII. p. 7. Nr. 4.

Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 161. Nro. 4.

Idem Monogr. p. 23. Nro. 4.

Burm. Ent. Tom. II. p. 839. Nro. 10.

Reaumur. Mem. Tom. VI. p. 35. f. 5.

Chp. Horae. p. 35. tab. 1. f. 6.

Idem Libell. p. 110. Nro. 26. tab. 19. mas et fem.

Selys Monogr. p. 102. Nr. 2 p. 213. Nr. 2. tab. 2. f. 17.

Idem Catal. p. 8. Nro. 16.

Hoeffnagel Archetyp. Tom. III. tab. 2. mas.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 5.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 87. Nr. 4.

Hagen Pr. P. Tom. XXI. p. 57. Nro. 4.

Aeschna anglicana. Leach. teste Steph.

Steph. Catel. Tom. I. Nro. 3430. 5.

Aeschna verna. Hansem. in Mus. de Winthem.

Aeschna autumnal. Idem in Mus. de Winthem. fem. abdom. flavo.

Aeschna pulchra. Hoffm. Mus. Berol. ex Lusitania?

Libellula coluberculus. Harris. Expos. p. 91. tab. 27. Nro. 1.

Libellula squamata. Müll. in Actis Nro. 22. mas?

Idem Fn. Fr. Nro. 546 mas?

Idem Prodr. p. 140 Nro. 1631. mas?

mas long. 25"—27" estens. alar. 36"—39".

fem. long. 26½" extens. alar. 37".

Possideo mares et feminas Regiomontii, Upsaliae, Viennae captos.

Habitat fere tota in Europa autumnali tempore. In Suecia, Prussia (sat frequenter), Dania, Lueneburgae. in Belgia, Anglia, Gallia, Lusitania (?), Italia, Germania, Russia.

Pr. Holmiensis Sundevall, Dm. Rosenskioeld et Charpentier in Horis hanc speciem pro *L. juncea* Linnaei habuere. Vide hac de re postea.

Crederem omnino, hanc esse veram Mülleri squamatam, nisi dixisset, eam squamula ad basin pedum posteriorum esse instructam, quam in *A. mixta* omnino non invenio nec in ulla alia, nisi in *E. binaculata*. Tamen nescio, quam ad speciem notam Muellieri *L. squamata* melius sit referenda, quippe quum bene descriptio cum *L. mixta* conveniat.

39. (3). *Aeschna affinis*. Vander Lind.

Aeschna affinis. Vander Lind. Opusc. IV. p. 162. Nr. 5. tab. 4.
f. 5. mas.

Idem Monogr. p. 24. Nro. 5.

Charp. Libell. p. 108 Nro. 25. tab. 18 mas et fem.

Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 91. Nr. 5 tab. 4. f. 1. 2.
mas. et fem.

Selys. Monogr. p. 104. Nr. 3. p. 213. Nr. 3. tab. 2 f. 18.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Aeschna confinis. Selys. var.

Aeschna ornata. Hoffm. Mus. Berol. Lusitania?

long. 26"—27" extens. alar. 36"—39".

Mihi ignota.

Habitat in Italia (Bononiae Junio rarior) in Silesia, Hungaria, Anglia, Belgia, Russia, Gallia (ad Aquas Sextias).

40. *Aeschna ocellata*. Mueller.

Aeschna ocellata. Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 5.

Aeschna juncea. Selys. Monogr. p. 106. Nro. 4 — p. 213. Nr. 4.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3429. 4.

Leach. Curtis teste Steph.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 4.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 1.

Turton. Gen. S. Tom. III. p. 390?

Aeschna picta. Charp. Libell. p. 112. Nro. 27. tab. 20 mas. et fem.

Aeschna media. Heyer in Mus. de Winthem.

Libellula juncea. Thunberg. Mus. p. 117.

Libellula 4-fasciata var. *E. L. ocellata*. Muell. in Act. Nro. 9.

Muell. Fn. Fr. Nro. 540.

Idem Prodr. p. 140. var. d.

Libellula grandis var. *E. Villers* Entom. Tom. II. p. 4. Nro. 7.

fem. long. 32"—33" extens. alar. 44".

mas. long. 32" extens. alar. 44"—47".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in alpibus Scotiae et Angliae, in Suecia, Dania, Lucneburgae, in Silesia, Germania, Prussia (Gedani, Regiomonti frequenter).

Quum *Aeschna juncea* Linnaci mea opinione species sequens sit, nomen Muelleri restitui. Nescio, num sit species

diversa *L. rubicunda* Oliv., tamen pertinere videtur ad speciem sequentem.

41. (5). *Aeschna juncea* Linne.

Aeschna juncea. Chp. Libell. p. 103. Nro. 23. tab. 23 mas et fem.

Burm. Ent. Tom. II. p. 838. Nr. 9.

Aeschna maculatissima. Vander Lind. Monogr. p. 22. Nro. 3.

Latr. H. N. Tom. XIII. p. 7. Nro. 3.

Chp. Hor. p. 34. tab. 1. f. 4.

Selys. Monogr. p. 108. Nr. 5 — p. 214. Nr. 5. tab. 2. f. 19.

Idem Catal. p. 9. Nro. 19.

Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 84. Nro. 3.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 3.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 7.

Rathke de genit. p. 5. Nro. 4.

Aeschna grandis. Panzer. Enum. p. 9. Nro. 5. — p. 10. Nro. 10.

Petagn. Ins. p. 34. Nro. 173. tab. 6. f. 2.

Aeschna varia. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3428. Nro. 3.

Shaw. Gen. Zool. Tom. VI. p. 242. pl. 80.

Aeschna eximia. Hansemann in Mus. de Winthem.

Libellula juncea. Linn. Fn. Suec. ed. II. p. 374. Nro. 1468.

Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 544. Nro. 10.

Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 903. Nro. 10.

Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2622. Nro. 10.

Idem Elench. p. 77. Nro. 2.

Schaeef. Icon. Tom. I. tab. 6. f. 5. fem. f. 10. mas.

Roesel. Ins. Tom. II. tab. 2. f. 1. f. 2. mar. var.

Reaumur. Memoir. Tom. VI. pl. 35. f. 3. — app.

annal. vide: tab. 39. f. 8. — tab. 41. f. 5.

Degeer. Memoir. Tom. II. tab. 20. f. 15.

Rajus. Hist. p. 48. Nro. 1.

Villers Entom. Tom. III. p. 8. Nro. 10. La lisette.

Hoefnag. Archetyp. P. II. tab. 3. mas.

Libellula anguis. Harris. Expos. p. 78. tab. 23. f. 4. mas. t. 16. f. 1. 2.

Libellula grandis. Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 566. Nro. 38.

Barbut. Gener. Insect. 206. pl. 11. fig. sup. dextr.

- Donov. Natur. Tom. V. p. 77. pl. 166.
Libellula rubicunda. Oliv. Enc. Tom. VII. p. 560. Nro. 8. *mar. var.*
Libellula aenea. Sulzer. Kentz. tab. 17. f. 101. *pessima*.
Libellula viatica. Leach. Mss. teste Steph.
 Samou. Nomencl. Tom. I. p. 1.
 Kirby etc. Intr. Tom III. p. 455. Tom. IV. p. 254.
Libellula cyanea. Mueller in Actis Nro. 12.
 Idem Fn. Fr. Nro. 541.
 Idem Prodr. p. 140 Nro. 1626.
 Villers Entom. Tom. III. p. 9. Nro. 13. *La Henriette*.
 Mas. long. 32" extens. alar. 44.
 Fem. long. 31" extens. alar. 46".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat fere tota in Europa, tamen in Italia media adhuc non reperta. Habitat in Suecia, Prussia, Germania, Silesia, Austria, Dania, Belgia, Anglia, Gallia, Russia.

Varietatem purpuream nunquam vidi. *L. rubicundam* Oliv. bis citavi ad *A. junceam* et *L. rubicundam*. Quum Olivier nunc mihi non ad manus sit, incertus sum, quam ad speciem citatum illud pertineat.

42. (6.) *Aeschna virens*. Charp.

- Aeschna virens*. Chp. Libell. p. 101. Nro. 22. tab. 22. mas. et fem.
Aeschna viridis Eversm. Bull. 1835. p. 242. tab. 2. f. 1. fem.
 Bull. 1837. p. 39.
Aeschna affinis. Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 6.
 Mas. long. 29½" extens. alar. 37".
 Fem. long. 30" extens. alar. 40".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Germania media, Silesia (autumno), Gedani, Regiomonti (aestate rarior) in Russia australiori.

43. (7.) *Aeschna Irene* Fonscol.

- Aeschna Irene*. Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 93. Nro. 6. tab. 6.
 f. 1. mas.
 Selys Mon. p. 110. Nr. 6. — p. 214. Nr. 6. tab. 3. f. 20.
 Chp. Libell. p. 168. Nro. 2.
Aeschna milvus Géné?
 Mas. long. 31" extens. alar. 38"—41".

Mihi ignota.

Habitat in Europa meridionali. In Italia, in Galloprovincia
(ad Aquas Sextias Julio rara) in Sardinia?

44. (S.) *Aeschna grandis*. Linne.

Aeschna grandis. Fabr. Syst. p. 422. Nro. 2.

Idem Spec. Tom. I. p. 525. Nro. 2.

Idem Mant. Tom. I. p. 339. Nro. 2.

Idem Entom. Tom. II. p. 384. Nro. 1.

Zschach. Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 1.

Hentsch. Epit. p. 127. Nro. 2.

Trost. kl. Beitr. p. 56. Nro. 635.

Billberg Enum. p. 96.

Panz. Enum. p. 3. Nro. 4. — p. 77. Nro. 1.

Latr. H. N. Tom. XIII. p. 7. Nro. 2.

Idem in Cuv. regn. anim. Tom. V. p. 411.

Wieg. Handb. p. 381.

Rathke de genit. p. 6. Nro. 5. — p. 18. Nro. 3.

Ramdohr. Verd. p. 146. Nro. 4.

Cuv. Leçons. Tom. IV. p. 137.

Roes. Ins. Tom. II. tab. 4. f. 13. 14. mas. tab. 3.
nympha.

Chp. Hor. p. 32. tab. I. f. 2.

Idem Libell. p. 114. Nro. 28. tab. 24. mas. et fem.

Vander Lind. Monogr. p. 26. Nro. 6.

Burm. Entom. Tom. II. p. 838. Nro. 7.

Selys. Monogr. p. 112. Nro. 7. — p. 214. Nro. 7.
tab. 3. f. 21.

Idem Catal. p. 8. Nro. 15.

Curtis teste Selys.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3427. 2.

Idem Nomencl. p. 114. Nro. 2.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 1.

Kirby etc. Intr. Tom. IV. p. 179.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 9.

Libellula grandis. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 231. Nro. 770.

Idem Fn. Suec. ed. II. p. 373. Nro. 1467.

Idem Elenchus p. 77. Nro. 1.

- Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 544. Nro. 9.
 Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 903. Nro. 9.
 Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2625. No. 9.
 Rajus Hist. p. 49. Nro. 2. — p. 140. Nro. 2.
 Schrank Enum. p. 302. Nro. 599.
 Fischer Natur. p. 337. No. 561.
 Thunberg Mus. p. 80.
 Harris Expos. p. 49. tab. 12. f. 1. mas. f. 2. fem.
 Schaef. Icon Tom. I. tab. 2. f. 4. fem. tab. 60. f. 1. mas.
 Villers Entom. Tom. III. p. 7. Nro. 9. la Julie.
 Geoffr. Ins. Tom. II. p. 227. Nro. 12.
 Fourcr. Ent. Tom. II. p. 347. Nro. 13.
 Fuessli Verz. p. 44. Nro. 860.
 Walken. Fn. Tom. II. p. 173. Nro. 2.
 Berkenh. Syn. Tom. I. p. 149.
 Stew. Elem. Tom. II. p. 209.
 Turton. Gen. Syst. Tom. III. p. 391.
 Donov. Natur. Tom. X. p. 30. pl. 337. f. 2.
 Acta Nidros. Tom. III. p. 412. tab. 6. f. 9.
Libellula Roeselii. Borowsky Natur. Tom. VII. p. 150. tab. 47. f. 1.
Libellula flavipennis. Degeer Mem. ed. germ. Tom. II. p. 46. tab. 20. f. 5. mas:
 Idem Mem. ed. gall. Tom. II. p. 678. tab. 20. f. 5. 16.
 Idem Genera Retz p. 56. No. 185.
Libellula 4 fasciata. Muell. var. a. c. e. f. Prodr. p. 140. Nr. 1625.
 Idem var. α . γ . η . ζ . Fn. Fr. Nro. 540.
 Idem in Actis Nro. 9. vor. α grandis, var. γ rufa,
 var. η nobilis, var. δ plebeja.
 mas. long. 30" extens. alar. 43½".
 fem. long. 31½" extens. alar. 42".
 Possideo marem et feminam ex Prussia.
 Habitat in Europa septentrionali et media, non in australi.
 Fere ubique frequens Julio et Augusto mense, rara in Belgia.
 Invenitur etiam ad Wolgam fluvium.
 45. (9) *Aeschna Isocetes*. Mueller.
Aeschna rufescens. Vander Lind. Monogr. p. 27. Nro. 7.
 Selys Monogr. p. 113. Nro. 8. — p. 214. Nro. 8.
 tab. 3. f. 22.

Fonscol. Anal. Tom. VII. p. 96. Nro. 7.

Selys Catal. p. 8. Nro. 14.

Curtis teste Selys.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 1.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 57. Nro. 8.

Aeschna grandis. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 160. Nro. 3.
tab. 4. f. 3. fem.

Aeschna Dalei. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3426. 1.

Leach. Mss. teste Steph.

Ingp. Inst. p. 90.

Curtis Catal. No. 45.

Aeschna fortis. Hansem. in Mus. de Winthem.

Libellula 4 fasciata. var. β . Isoceles Muell. in Actis Nro. 9.

Idem Fn. Fr. p. 61. Nro. 540.

Idem Prodr. p. 140. Nro. 1625.

Villers Entom. Tom. III. p. 7. Nro. 9.

Aeschna Chrysophthalmus. Chp. Hor. p. 33. tab. 1. f. 3.

Idem Libell. p. 116. Nro. 29. tab. 25. mas. et fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 838. Nro. 8.

mas. long. 30'' extens. alar. 37½''.

fem. long. 30'' extens. alar. 40½''.

Posideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Europa pluribus regionibus, sed rarior septentrionalibus, in Suecia (Mus. Marklin), Prussia (Regiomonti, Gdani, Augusto), Dania, Italia (frequent) Russia.

Charpentier credit, Vander Lindenium speciem aliam hoc nomine descripsisse, sed quum Selys, qui Vander Lindenii specimina typica viderat, Vander Lindenium hoc loco citaverit, Charpentier errasse mihi videtur.

Genus 8. Anax. Leach, Selys, Billberg, Curtis, Samou., Kirby, Steph.

Cyrtosoma Chp.

Aeschna Vander Lind., Chp., Fonsc.

46. (1) *Anax formosa*. Vander Lind.

Anax formosa. Steph. Nomencl. p. 114. Nro. 1.

Selys Monogr. p. 117. Nro. 1. — p. 215. Nro. 1.
tab. 3. f. 23.

Aeschna formosa. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 158. Nro. 1.
tab. 4. f. 1. mas.

Idem Monogr. p. 20. Nro. 1.

Selys Catal. p. 8. Nro. 13.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Fonscol. Annal. Tom. VII. p. 80. Nro. 1. tab. 5.
f. 1. mas.

Curtis teste Selys.

Aeschna azurea de Ocskay. Chp. Hor. p. 31. tab. 1. f. 1.

Idem Libell. p. 99. No. 21. tab. 17. mas. tab. 45.
f. 1. fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 840. Nro. 13.

Anax imperator. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3425. 1.

Leach. Ed. Ent. Tom. IX. p. 137.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Kirby etc. Intr. Tom. I. p. 273. Tom. II. p. 355.
Tom. III. p. 35.

Aeschna valida. Hansem. Mus. de Winthem.

mas. long. 34" extens. alar. 43"—48".

fem. long. 32" extens. alar. 45"—46".

Possideo marem Viennae captum.

Habitat in Silesia, Belgia, Anglia, Gallia, Lusitania, Hungaria, Italia (Romae Majo) Russia.

Vidi specimina ex Aegypto et Syria, quae mihi nihil differe videbantur. Idem Selysio evenit.

47. (2) *Anax Partenope*. Selys.

Anax Parthenope. Selys Bullet 1839.

Idem Monogr. p. 119. Nro. 2. — p. 215. Nro. 2.
tab. 3. f. 24.

mas. long. 30" extens. alar. 42"—43".

fem. long. 29" extens. alar. 42"—43".

Mihi ignota.

Habitat prope Neapolin ad littora lacus Averni (Majo).

48. (3) *Anax mediterranea*. Selys.

Anax mediterranea. Selys Bull. 1839.

Idem Monogr. p. 120. Nro. 3. — p. 215. Nro. 2.
tab. 3. f. 25.

mas. long. 30" extens. alar. 43".

Mihi ignota.

Habitat ad littora mediterranea Galloprovinlae copiosa
aestate. Dm. Barthelemy.

Tribus II.

Agrionina Selys.

Sectio I.

Normopteroides Selys.

Genus 9. Epallage Charp.

49. (1) Epallage Fatime. Chp.

Agrion Fatime. Chp. Libell. p. 132. Nro. 57. tab. 45. f. 2. fem.
fem. long. 18".

Mihi ignota. Habitat in Turcia. Dm. Frivaldsky.

Genus 10. Callepteryx Leach., Curtis, Steph., Samouelle, Kirby.

Callopteryx Charp., Burm.

Agrion. Fabr. et alii.

Xanthostoma. Hansem. in Mus. de Winthem.

50. (1) Callepteryx virgo. Linne.

Callepteryx virgo. Selys Monogr. p. 128. Nro. 1. — p. 215.

Nro. 1. tab. 3. f. 26. var. β . γ .

Steph. Nomencl. p. 113. No. 1.

Idem Catal. Tom. I. No. 3423: 1.

Billberg Enum. p. 97. partim.

Burm. Entom. Tom. II. p. 828. Nro. 14.

Agrion virgo var. β . Panz. Faun. Fasc. 79. Nro. 18. mas.

Fabr. Syst. p. 425. Nro. 1. β mas. γ fem.

Idem Spec. Tom. I. p. 526. β mas. γ fem.

Idem Mant. Tom. I. p. 339. Nro. 1. partim.

Idem Entom. Tom. II. p. 386. Nro. 1. β mas. γ fem.

Latr. Gen. Tom. III. p. 183. partim.

Idem H. N. Tom. XIII. p. 15. Nro. 1. var. b. c.

Hentsch Epit. p. 127. Nro. 1. partim.

Chp. Horae p. 4. tab. 1. f. 15.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 184. f. 1. fem.

Panz. Enum. p. 162. Nro. 1. var. γ .

Zschach Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 13.

- Vander Lind. Monogr. p. 33. Nro. 1. var. β mas.
 var. γ fem.
 Charp. Libell. p. 134. Nro. 38. tab. 31. mas. et fem.
 Fonscol. teste Selys.
 Selys Cat. p. 9. Nro. 23. A.
 Petag. Ins. p. 34. Nro. 174.
 Fuesli Verz. p. 44. Nro. 862.
 Hoeffnagel Archet. P. I. tab. 11. P. II. tab. 9. mas.
 Walkn. Fn. Tom. II. p. 175. Nro. 1. var. 2.
 Eversm. Bullet. 1837. p. 39.
 Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 13. partim.
 Hansem. Mag. Tom. II. p. 1. Nro. 1. partim.
 Libellula virgo. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 228. Nro. 757. mas.
 Nro. 758. fem.
 Idem Fn. Suec. ed. II. p. 374. Nro. 1470. var. β
 mas. var. γ fem.
 Rajus Hist. p. 50. Nro. 10. mas. — p. 51. Nro. 12.
 fem. p. 140. Nro. 4.
 Linne Syst. ed. X. Tom. I. p. 545. Nro. 17. var. β
 mas. var. γ fem.
 Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 904. Nro. 20.
 var. β mas. var. γ fem.
 Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2626. Nr. 20.
 var. β . mas. var. γ fem.
 Homberg Act. Paris. Tom. III. p. 145. mas.
 Reaumur Ins. Tom. VI. tab. 35. f. 7. mas.
 Roesel. Ins. Tom. II. tab. 9. f. 5. mas. f. 6. fem.
 Leuwenhoek Arc. p. 19. tab. 19.
 Scop. Entom. p. 262. Nro. 681. var. a. 1. 2. mas.
 4. fem.
 Schrank. Enum. p. 302. Nro. 600. A. B. mas. C. fem.
 Poda Mus. p. 97. ϵ mas. γ fem.
 Fabr. Fn. Gr. p. 196. Nro. 152.
 Thunberg Mus. p. 81. partim.
 Moufet Theatr. p. 68. media prima.
 Linne Elench. p. 77. Nro. 9.
 Villers Entom. Tom. III. p. 12. Nro. 25. var. β .
 Anon. Remark L. G. p. 24. pl. 4.

Turton. Gen. Syst. Tom. III. p. 291.

Stew. Elem. Tom. II. p. 209. partim.

Libellula vidua. mas. in Mus. Thunberg. Upsaliae.

Xanthostoma Parthenias. Hansem. in Mus. de Winthem.

mas. long. 21" extens. alar. 28".

fem. long. 20" extens. alar. 30½".

Habitat tota in Europa, apud nos frequentissime.

O. Fabricius dixit in Fn. Groenlandica l. c.: „hanc semel vidi ad rivulum insulanum“, tamen Dr. Vahl junior, qui per novem annos Groenlandiae animalia diligenter collegit, mihi communicavit, se eam nunquam ibi vidisse, nec credere posse, hanc speciem ibi inveniri.

Mirum videtur, ni forte error est, Vander Lindenium in Italia modo feminam hujus speciei, et marem C. Loudovicianae invenisse.

Etiam ego nunquam *Callepteryx* Europaeam feminam sine stigmate, nec marem cum illo vidi, exoticas tamen non raro, ut C. lituratum, heram, dominulam, scapularem Klug. in Mus. Berol.

51. (2) *Callepteryx* *Vesta*. Charp.

Callepteryx *virgo*. Selys Monogr. p. 130. Nro. 1. — p. 215.

Nro. 1. var. α mas. fem.

Agrion *Vesta*. Chp. Libell. p. 136. Nro. 39. tab. 32. mas. et fem.

Libellula *virgo*. Linne Fn. Suec. ed. I. p. 227. Nro. 756. mas.

Idem Fn. Suec. ed. II. p. 374. Nro. 1470. a. mas.

Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 545. Nro. 17. mas. α .

Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 904. Nro. 17.

mas. α .

Rajus Hist. p. 50. Nro. 11.

Scop. Entom. p. 262. Nro. 681. var. a. 5. mas.

Vander Lind. Mon. p. 33. Nro. 1. var. γ mas.

Schaeff. Icon. Tom. I. tab. 44. f. 6. mas.

Panz. Enum. p. 62. Nro. 6.

Selys. Catal. p. 9, Nro. 23. B.

Muell. Prodr. p. 141. Nro. 1638. a. mas.

Idem Fn. Fr. Nro. 552. α . mas.

Idem in Actis Nro. 23. α . mas.

Villers Ent. Tom. III. p. 12. Nro. 25. α . mas.

Libellula splendeo. Harris p. 99. tab. 30 f. 3. 4. mas. 5. fem.

Mas. long. 20" extens. alar. 26½".

Fem. long. 19½" extens. alar. 29.

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Europa septentrionali et media, in meridionali adhuc non reperta.

Harris in descriptione l. c. f. 5. marem nominat, tamen errore, nam paulo post dixit, habere speciem illam stigma album ad apicem alarum. Est igitur femina.

Neque hanc neque antecedentem speciem unquam in copula vidi. Etsi mares, ut videtur, bene signis a Charpentiero allatis possunt distingui, tamen idem non de feminis valet. Mihi certe de hac species non satis constat et aliis observationibus emendanda est. Feminam interdum cepi, quae mihi propter habitum et alarum reticulationem subtilissimam, ad hanc *C. Vestam* pertinere videtur. Sunt illi saepe alae obscuriores, quam maribus. Harris fig. 3. est certe mas, quod ex genitalibus virilibus sub segmento secundo bene depictis, facile intelligitur.

52. (3.) *Callepteryx Loudoviciana* Leach.

Callepteryx Loudoviciana Selys. Mon. p. 131. Nro. 2. — p. 216. Nro. 2.

Steph. Catal. Tom. I. Tom. 3424. 2.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 8.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 2.

Leach. Mss. teste Steph.

Callepteryx Xanthostoma. Curtis teste Selys.

Callopteryx Parthenias. Burm. Ent. Tom. II. p. 829. Nro. 15.

Chp. Libell. p. 137. Nro. 40. tab. 33. mas. et fem.

Xanthostoma virgo. Hansem. in Mus. de Winthem.

Agrion virgo. Zschach. Mus. Tom. I. p. 84. Nro. 11.

Fabr. Syst. p. 425. Nro. 1. α. δ. mas.

Idem Spec. Tom. I. p. 526. Nro. 1. α. δ. mas.

Idem Entom. Tom. II. p. 386. α. δ. mas.

Latr. Gem. Tom. III. p. 183.

Idem H. N. Tom. XIII. Nro. 1. a. b.

Vand. Lind. Opus Tom. IV. p. 101. Nro. 1. mas.

Idem Monogr. p. 33. Nro. 1. α.

- Schaeff. Icon. Tom. I. tab. 48. f. 3. mas. 2 fem.
 Tom. II. tab. 176. f. 1. fem.
 Panz. Enum. p. 65. Nro. 2. 3. — p. 158. Nro.
 Idem Fn. Fasc. 79. tab. 17. mas.
 Roesel Ins. Tom. II. tab. 9. f. 7.
 Walken. Fn. Tom. II. p. 174. Nro. 1. var. 1. 4.
Libellula virg. Selys. Catal. p. 9. Nro. 23.
 Linne Fn. Suec. ed. I. p. 228. Nro. 759. mas.
 Idem Fn. Suec. ed. II. p. 374. Nro. 1470. ♂. mas.
 Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 516. Nre. 18. ♂. mas.
 Idem. Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 905. Nro. 20.
 ♂. mas.
 Idem Syst. ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2626. Nro. 20.
 α. ♂. mas.
 Moufet Theatr. p. 68. 1. 3.
 Rajus Hist. p. 50. Nro. 9 — p. 140. Nro. 2.
 Fischer Natur. p. 337. Nro. 562. mas.
 Scopol. Ent. p. 262. Nro. 681. 3. 6. mas. fem.
 Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 567. Nro. 43. — ed.
 Padova Tom. VIII. p. 187. Nro. 1.
 Muell. Prodr. p. 141. Nro. 1638. b. c.
 Idem Fn. Fr. Nro. 552. γ. ♂.
 Idem in Actis Nro. 23. γ. ♂.
 Geoffr. Ins. Tom. II. p. 221. Nro. 1. mas la louise
 Nro. 2. fem. l'ulrique.
 Jonston. ins. tab. 3 f. 6.
 Fourer. Entom. Nom. II. p. 343. 1, L. loudovicca
 mas. 2. L. virgo fem.
 Hoeffn. Archetyp. P. I. tab. 11. mas. P. III. tab. 6. mas.
 Turton. Gen. Syst. Tom. III. p. 391.
 Barbut. Gener. 207. pl. 11. cum fig.
 Berkenhout. Synops. Tom. I. p. 149.
 Donovan. Natur. Tom. I. pl. 36. f. 1.
 Shaw. Gen. Zool. Tom. VI. pl. 246. tab. in front.
Libellula uxor. Thunberg in Mus. Upsal.
Libellula splendens. Harris p. 99. tab. 30. f. 1. 2. mas. fem.
 Mas. long. 21" extens. alar. 26".
 Fem. long. 21" extens. alar. 32"

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Ego nunquam feminam vidi sine stigmate albo ut Vander Linden. Credo, citata illus modo ad icones facta esse. Hanc speciem in copula cepi. Tamen mihi non contigit, feminam signis sat constantibus a C. virgine disjungere.

53. (4.) *Callepteryx haemorrhoidalis*. Vander Lind.

Callepteryx haemorrhoidalis. Selys. Monogr. p. 133. Nro. 3.
p. 216. Nro. 3.

Agrion haemorrhoidale. Fonscol. teste Selys.

Vander Lind. Monogr. p. 34. Nro. 2.

Agrion Xanthostoma. Chp. Horae. p. 5. fem.

Chp. Libell. p. 139. Nro. 41. fem. p. 169. Nro. 4.

Agrion Virgo. Villers Entom. Tom. III. tab. 7. f. 2. fem?

Rossi. Fn. Etr. δ . p. 120. Nr. 948. mas. ed. Illgr. p. 195.

mas. long. $21\frac{1}{2}$ " extens. alar. $25\frac{1}{2}$ "

fem. long. $21\frac{1}{2}$ " extens. alar. 28".

Posideo marem et feminam ex Sicilia (la Prise ad Calatagirone). — Habitat in Gallia australiori, Italia, Sicilia.

Genus. 11. Lestes. Leach. Curtis. Stephens. Selys.
Samouelle.

Anapetes Charp.

Agrion. Fabr.

Libellula. Linne. Gmel. et alii.

54. (1.) *Lestes viridis*. Vander Lind.

Lestes viridis. Selys. Monogr. p. 137. Nro. 1. — p. 216. Nro. 1.
tab. 3. f. 27.

Curtis teste Selys.

Stephens. Nomencl. p. 113. Nro. 1.

Lestes sponsa. Idem. Catal. Tom. I. Nro. 3420. 1.

Agrion viridis. Selys. Catal. p. 9. Nro. 24.

Vander Lind. Monogr. p. 36. Nro. 4.

Fonscol. teste Selys.

Agrion leucopsallis. Chp. Hor. p. 5. tab. 1. f. 17.

Idem Libell. p. 140. Nro. 42. tab. 35. f. 1. mas 2. fem.

Agrion sponsa Kirby. Mss? teste Steph.

Agrion nupta. Hansem. in Mus. de Winthem.

mas. long. 19" extens. alar. 23".

fem. long. 18" extens. alar. 25".

Vidi in Museo Westermanni, de Winthemi, Beroliniensi.
Habitat: Bruxellii, in Belgia (rarissima Maio, Junio) in Anglia,
Gallia, (ad Aquas Sextias Septembr.) Lueneburgae, in Silesia,
in Africa septentrionali.

55. (2.) *Lestes Picteti* Gén in litt.

Lestes Picteti. Selys. Mon. p. 138. Nro. 2. — p. 216. Nro. 2.
tab. 3. f. 28.

mas. long. 19" extens. alar. 21".

Mihi ignota.

Habitat: in Liguria, Sardinia, Gallia meridionali (Lyon),
in agro Pedemontano, in agro Romano.

A. virens Charpentieri omnino est diversa species, occipite
flavo et exiguitate satis distincta.

56. (3.) *Lestes sponsa*. Hansemann.

Lestes sponsa. Curtis teste Selys.

Selys. Monogr. p. 140. Nro. 3. — p. 217. Nro. 3.
tab. 3. f. 29. tab. 4. f. 30.

Lestes nympha. Leach. Kirby teste Selys (mas. major).

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3421. 2.

Idem. Nomencl. p. 113. Nro. 2.

Lestes autumnalis. Leach. Mss. teste Steph.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3422. 3.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 25.

Lestes forcipula. Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 3,

Agrion sponsa. Hansem. Tom. II. P. I. p. 159. Nro. 7.

Agrion forcipula. Charp. Hor. p. 6. tab. I. f. 16.

Idem Libell. p. 141. Nro. 43. tab. 34. mas. fem.

Steph. Britt. Ent. Tom. VI. p. 78.

Burm. Entom. Tom. II. p. 824. Nro. 32.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 10.

Agrion Picteti. Fonscol. teste Selys. (mas. adult.)

mas. long. 15''—17½'' extens. alar. 18''—19½''.
fem. long. 14''—17'', extens. alar. 20''.

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Germania ubique, Belgia, Anglia, Gallia (Regiomonti frequentissime. Julio Augusto.)

Charpentier in Horis Schaeff. (tab. 17. f. 3. 4.) ad hanc speciem et in Germars Magazin ad. L. virens et barbarum laudavit. Sunt vero icones illae ita confectae, ut fere nullius momenti sint.

Vidi in Museo Fabricii L. sponsam marem sine signatura et feminam sub nomine A. puellae, tamen, ut credo, nulla in operibus ejus varietas hanc speciem designat. Aderant in Museo illo etiam cum L. sponsa conjunctae sub nomine A. puellae nonnullae feminae aliorum Agrionum.

Saepius hanc speciem, metamorphosi vix absoluta, accuratius observavi. Tum mares omnino viridi — nitentes erant, et modo tres aut quatuor dies post colorem coeruleo — nitentem aut pulverulentum acceperunt.

57. (4.) *Lestes virens* Charp.

Agrion virens. Chp. Hor. p. 8.

Idem Libell. p. 142. Nro. 44. tab. 34. f. 3. 4. mas.
et fem.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 11.

Agrion barbarum. Vander Lind. Monogr. p. 35. Nr. 3. mas solum.

Agrion amasia. Hansem. in Mus. de Winthem.

Agrion inominata? Mus. Berol. Sicilia.

mas. long. 17''. extens. alar. 17''.

Possideo mares Viennae, Regiomonti et in Gallia meridionali captos.

Habitat: Viennae, Regiomonti (rarissime), Lueneburgae, Bononiae, in Silesia, Lusitania, Sicilia (?)

Est omnino species diversa. Vidi in Museo Berol. specimina ex Lusitania a Charpentiero descripta, quae majora erant quam nostra. An iterum alia species?

58. (5.) *Lestes barbara*. Fabr.

Lestes barbara. Selys. Monogr. p. 142. Nro. 4. — p. 217. Nro. 4.
tab. 4. f. 31.

Agrion barbarum. Fabr. Suppl. p. 286. Nro. 2. et 3.

Chp. Hor. p. 9. tab. 1. f. 19.

Idem Libell. p. 143. Nro. 45. tab. 35. f. 3. 4. mas.
et fem.

Idem Monogr. p. 35. Nro. 4. modo fem.

Burm. Ent. Tom. II. p. 824. Nro. 31.

Deser. de l'Egypte. Neur. pl. 1. f. 18.

Fonseol. teste Selys.

Eversm. Bullet. 1837. p. 39.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 12.

Agrion viridis. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 102. et
p. 166. Nro. 2.

Agrion nympha. Hansem. Mag. Tom. II. P. I. p. 161. Nro. 8.

Agrion evanescens? Hoffm. in Mus. Berol. Lusit.

Rajus. Histor. p. 52. Nro. 12.

mas. long. 16"—18" extens. alar. 18"—24".

fem. long. 18" extens. alar. 24".

Possideo marem et feminam Regiomonti et Viennae captos.

Habitat in Africa septentrionali, in Lusitania, in Italia
(Neapoli Majo) Bononiae, in Gallia, Belgia, Germania, (Re-
giomonti rarius) in Russia.

Vidi tria specimina in Museo Fabricii hoc nomine, sunt
omnino nostra.

Ad Lestem praeterea pertinere mihi videtur *A. macro-*
stigma et *A. paedisca* Eversmann. Bull. I. c.

Genus. 12. *Sympecma*. Chp. Selys.

Lestes Selys.

Agrion. Vander Lind. Fonsc. Chp.

59. (1.) *Sympecma fusca*. Vander Lind.

Sympecma fusca. Selys. Mon. p. 145. Nro. 1. — p. 217.
tab. 4. f. 32.

Lestes fusca. Idem Catal. 1839.

Agrion fusca. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 102. Nro. 3.
tab. 3. f. 3. mas.

Idem Monogr. p. 37. Nr. 5.

Fonscol. teste Selys.

Selys Catal. p. 10. Nro. 25.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Agrion phallatum. Chp. Hor. p. 10. tab. 1. f. 18.

Idem Libell. p. 145. Nro. 46. tab. 36. f. 1 mas. et fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 823. Nro. 27.

Desc. de l'Egypte. Neur. pl. 2. f. 3.

Agrion puella var. γ Schrank Enum. p. 303. Nro. 601.

Agrion limnas. Hansem. in Mus. de Winthem.

mas. long. 14"—15" extens. alar. 20".

fem. long. 15" extens. alar. 20".

Possideo feminas ex Silesia et Austria.

Habitat in Silesia, Austria, Belgia (Augusto frequent.), Gallia, Italia, Russia, Aegypto, Suecia (Mus. Sundevall). Apud nos adhuc non reperta est.

Genus 13. Agrion. Fabr.

60. (1.) Agrion platypoda. Vander Lind.

Agrion platypoda. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 102. Nro.

4. tab. 3. f. 4. mas.

Idem. Monogr. p. 37. Nro. 6.

Selys Monogr. p. 148. Nro. 1. — p. 220. Nro. 13.

tab. 4. f. 42.

Idem Catal. p. 10. Nro. 26.

Fonscol. teste Selys.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 13.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 9.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Agrion puella. Fabr. Spec. Ins. Tom. I. p. 528. nota.

Linne ed. Gmel. Tom. I. P. V. p. 2627. Nro. 21. K.

Oliv. Encycl. Tom. VII. p. 568. Nro. 44. var. D—

ed. Padov. Tom. VIII. p. 188.

Schaeff. Icon. Tom. I. tab. 48. f. 1.

Panz. Enum. p. 65. Nro. I.

Roes. Inf. Tom. II. tab. 10. f. 5.

Rajus Hist. p. 51. Nro. 16.

Agrion lacteum. Burm. Entom. Tom. II. p. 822. p. 23.

Chp. Hor. p. 11. tab. 1. f. 20.

Idem. Libell. p. 165. Nro. 60. tab. 43. f. 2. mas.
et fem.

Descr. de L'Egypte. Neur. pl. 1. f. 22.

Agrion nitidula. Brullé Exped. pl. 32. f. 8. mas.

Agrion hyalinata. Idem. ibidem. fem.

Libellula albidella. Villers Entom. Tom. III. p. 15. Nro. 28.

Agrion corea. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3419. 10.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Leach. Mss. teste Steph.

Agrion albicans. Leach. Mss. teste Steph. mas.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Agrion charis. Hansem. in Mus. de Winthem.

Agrion pallens. Hoffm. Mus. Berol. ex Lusitania.

Agrion alba. Idem. Mus. Berol. ex Lusitania.

Agrion latipes. Idem. Mus. Berol. mas.

Agrion punctata. Thunberg. Mus. Upsal.

mas. long. 15"—16" extens. alar. 19"—20".

fem. long. 16½" extens. alar. 20"—21".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in tota Europa et Africa septentrionali, in Suecia
(Mus. Markl.)

Ego nunquam ut Vander Linden varietates vicissim in co-
pula conjunctas cepi, tamen est in Prussia frequens. An spe-
cies diversae? Charpentier varietatem albam non depinxit.
Format haec species subgenus Charp. Platynemis.

61. (2.) *Agrion Najas* Hansem.

Agrion Najas. Hansem. Mag. Tom. II. P. I. p. 158. Nro. 6.

Selys Monogr. p. 151. Nro. 2. — p. 217. Nro. 1.
tab. 4. f. 33.

Agrion analis. Vander Lind. Monogr. p. 40. Nro. 10.

Schaef. Icon. Tom. I. tab. 121. f. 1. 2.

Roesel. Insect. Tom. II. tab. 11. f. 6. mas.

Selys Catal. p. 10. Nro. 30.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 7.

Agrion puella. Panz. Enum. p. 126. Nro. 4. 5.

Agrion chloridion. Chp. Hor. p. 14. tab. I. f. 21.

Idem. Libell. p. 148. Nro. 48. tab. 37.

Steph. Britt. Ent. Tom. VI. p. 75.

Burm. Entom. Tom. II. p. 821. Nro. 22.

Agrion lincolniensis. Dale. Mss. Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3418. 9.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 12.

Agrion nigricolle. Hoffm. in Mus. Berol.

Agrion infuscatum. Hoffm. in Mus. Berol.

mas. long. $15\frac{1}{2}$ " extens. alar. $20''-23''$.

fem. long. $16''$ extens. alar. $22\frac{1}{2}''$.

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Suecia (Mus. Markl. Sundev.), Prussia, Silesia, Germania, Lueneburgae, in Belgia, Anglia, Gallia, Italia.

Format cum specie sequenti Charp. subgenus *Erythromma*.

62. (3.) *Agrion viridulum*. Charp.

Agrion viridulum. Chp. Libell. p. 149. Nro. 49. tab. 37. mas. et fem.

mas. long. $13\frac{1}{2}''$. fem. long. $14''$.

Mihi omnino ignota. Habitat in Silesia.

63. (4.) *Agrion sanguineum*. Vander Lind.

Agrion sanguineum. Vander Lind. Monogr. p. 41. Nro. 11.

Selys. Catal. p. 10. Nro. 31.

Steph. Catal. Tom. I. Nro. 3417. 8.

Leach. teste Steph.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Fonscol. teste Selys.

Libellula puella var. β . Linne. Fn. Succ. ed. I. p. 229. Nro. 761.

Idem Fn. Succ. ed. II. p. 375. Nro. 1471.

Idem Syst. ed. X. Tom. I. p. 546. Nro. 18.

Idem Syst. ed. XII. Tom. I. P. II. p. 905. Nro. 21.

Idem Gncl. Tom. I. P. V. p. 2627. Nro. 21.

Villers Entom. Tom. III. p. 13. Nro. 26.

Oliv. Enceyl. Tom. VII. p. 468. Nro. 44.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 116. f. I. mas.

Roemer Gener. p. 64. Nro. 140. tab. 24. f. 5.

Schrank. Enum. p. 303. Nro. 601. var. A.

Scop. Entom. p. 263. Nro. 682. var. α . 1, 4, 5, 7.

Rajus Hist. p. 52. Nro. 17. — p. 53. Nro. 21.

Muell. Fn. Fr. Nro. 553. β .

Idem in Actis Nr. 24. β .

Idem Prodr. p. 141. Nro. 1639. β .

Turton. Gen. Syst. Tom. III. p. 192.

Barbut. Gen. 208. pl. 11. cum fig.

Donov. Natur. Hist. Tom. I. pl. 36. f. 2.

Agrion puella β . Fabr. Syst. p. 426. Nro. 2.

Idem Spec. Tom. I. p. 527. Nro. 2.

Idem Entom. Tom. II. p. 387. Nro. 2.

Panz. Enum. p. 123. Nro. 1.

Libellula minius. Harris. Exp. p. 97. tab. 29. f. 2. mas. 1. fem.

Libellula nymphula. Sulzer. Hist. tab. 24. f. 5.

Agrion amazon. Hansem. Mag. Tom. II. P. I. p. 152. Nro. 2.

Agrion minium. Charp. Hor. p. 13. tab. 1. f. 14.

Idem. Libell. p. 146. Nro. 47. tab. 36. f. 2. mas.
et fem.

Stephen. Britt. Entom. Tom. VI. p. 75.

Burm. Entom. Tom. II. p. 821. Nro. 21.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 10.

Agrion sanguinea. Selys. Monogr. p. 152. Nr. 3. — p. 218 Nro. 2.
tab. 4. f. 34.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nr. 8.

Agrion fulvipes? Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 11.

Agrion rubra. Hoffm. in Mus. Béról.

mas. long. $14\frac{1}{2}$ " extens. alar. 20".

fem. long. 15" extens. alar. 20".

Possideo marem et feminam Regiomonti captos. Habitat
tota in Europa Aprili — Augusto mense.

Format haec species Charp. sub genus. *Pyrrhosoma*.

64. (5.) *Agrion tenellum*. Villers.

Libellula tenella. Villers Entom. Tom. III. p. 15. Nro. 27. la
therese.

Agrion rubella. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 105. Nro. 7.
tab. 4. f. 6. 7.

Idem Monogr. p. 42. Nro. 12.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 1.

Charp. Libell. p. 169. Nro. 5.

Steph. Britt. Entom. Tom. VI. p. 71. tab. 29. f. 4. fem.

Selys Monogr. p. 154. Nro. 4. — p. 218. Nro. 3
tab. 4. f. 35.

Agrion rufipes. Steph. Catal. Tom. I. p. 307. Nro. 3410. 1.

mas. long. 13" extens. alar. 15".

fem. long. 14" extens. alar. 15".

Possideo marem ex Triest.

Habitat in Anglia, Gallia meridionali, Italia, Africa septentrionali (Jul. Aug.)

65. (6.) *Agrion speciosum*. Chp.

Agrion speciosum. Chp. Libell. p. 151. Nro. 50. tab. 38. f. 1. mas.
et fem.

Agrion mollis Heyer. Mus. Westerm. Sommer.

Agrion infans? Sundevall.

long. 11½".

Habitat Lueneburgae, Sueciae (?)

Vidi in Museo Westermanni et Sommeri specimina, nomine A. mollis a Dm. Heyer communicata. Forsan et A. infans, semel Londini Gothorum a Dm. Sundevall captum, ad hanc speciem pertinet.

66. (7.) *Agrion pumilio* Chp.

Agrion pumilio. Chp. Horae p. 22. tab. 1. f. 27.

Idem Libell. p. 154. Nro. 52. tab. 39. mas. et fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 820. Nro. 12.

Selys Monogr. p. 156. Nro. 5. — p. 218. Nro. 4.
tab. 4. f. 36.

Agrion elegans. Fonscol. teste Selys.

mas. long. 12½" extens. alar. 14½".

fem. long. 13" extens. alar. 16½".

Habeo marem et feminam ex Museo Westermanni Lueneburgae captos ante oculos.

Habitat in Hungaria, Italia superiori, Gallia meridionali, Lueneburgae.

67. (8.) *Agrion aurantiacum* Selys.

Agrion aurantiacum Selys. Mon. p. 159. Nro. 6. bis. — p. 218.
Nro. 5 bis.

Idem Catal. p. 11. Nro. 32.

Agrion rubella. Curtis. Britt. Ent. Tom. VI. p. 732. var.

Agrion xanthopterum. Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 2.

Agrion venustum. Kollar in Mus. Viennens.

fem. long. 13." extens. alar. 17."

Habitat in Belgia rarissime, in Galloprovincia, Anglia, Viennae, in Aegypto, ad Senegal flumen.

Femina modo nota. Possideo specimen a Dm. Kollar ipso ad me missum (Viennae captum) nomine *A. venustum* Kollar, quod omnino cum descriptione Selysii convenit. Est, ut mihi videtur, idem, quod Chp. nomine *A. pumilio* fem. tab. 39. figura sinistra depinxit. An species diversa? Tum ego crederem, eam ad *A. pumilio* pertinere, numquam ad *A. elegans* ut Selys.

68. (9.) *Agrion elegans*. Vander Lind.

Agrion elegans. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 104. Nro. 6.
tab. 4. f. 5. mas.

Idem Monogr. p. 40. Nro. 39.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 3.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Selys. Catal. p. 10. Nro. 23.

Curtis teste Selys.

Steph. Britt. Ent. Tom. VI. p. 72.

Agrion tuberculatum. Chp. Hor. p. 21. tab. 1. f. 22.

Idem Libell. p. 152. Nro. 51. tab. 38. f. 2. mas.
et fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 819. Nro. 11.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 4.

Agrion zonata. Leach. Steph. Catal. Tom. I. p. 307. Nro. 3411. 2.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Agrion pupilla. Selys Monogr. p. 157. Nr 6.—p. 218. Nr. 5. tab. 4 f. 37.

Hansem. Mag. Tom. II. P. I. p. 157. Nro. 5.

Agrion aglae. Fonscol. teste Selys.

Agrion aurantiaca Fonscol. teste Selys. fem. var.

Agrion ezonatum? Steph. Catal. Tom. I. p. 307. Nro. 3402. 3.

Idem Nomencl. p. 113. No. 4.

mas. long. 15" extens. alar. 17½"

fem. long. 15" extens. alar. 19½"

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Succia (Mus. Laud.), Prussia (Regiomont. rarius, Gedani), Dania, Germania tota, Belgia, Anglia, Gallia, Italia, Russia.

Possideo marem et feminam a Dm. Ed. Richter Regiomonti in copula captos, paulo diversos, tamen quum sint mortui, differentiam non omnino eruere possum. An varietas?

Icon in Opusc. mala et non satis perspicua. Charpentieri dubitationes, de A. pupilla Hansemann mihi inutiles videntur, quum descriptio ibi sat bona et recta sit.

69. (10.) *Agrion pulchellum*. Vander Lind.

Agrion pulchellum. Vander Lind. Opusc. Tom. IV. p. 103. var.

Idem Monogr. p. 38. Nro. 7.

Selys. Monogr. p. 161. Nro. 7. — p. 219. Nro. 6.
tab. 4 f. 38.

Idem Catal. p. 10. Nro. 27.

Fonscolomb. Curtis. teste Selys.

Agrion interruptum. Chp. p. 16. tab. I. f. 23.

Idem Libell. p. 156. Nro. 53. tab. 40. mas fem.

Burm. Entom. Tom. II. p. 820. Nro. 14.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 55. Nro. 1.

Agrion puella. Steph. Catal. Tom. I. p. 307. Nro. 3413. 4.

Idem Nomencl. p. 113. Nro. 5.

Leach. Mss. teste Steph.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Hansem. Mag. Tom. II. P. I. p. 153. Nro. 3.

var. α. Fabr. Syst. p. 426. Nro. 2.

Idem Spec. Tom. I. p. 527. Nro. 2.

Idem Entom. Tom. II. p. 387. Nro. 2.

Rajus Hist. p. 51. No. 15.

Reaum. Ins. Tom. VI. tab. 40.

Steph. Britt. Ent. Tom. VI. p. 73.

Libellula puella. Barbut. Gen. 208. pl. 11. cum fig.

Berkenhout. Synops. p. 149.

Shaw. Gen. Zool. Tom VI. p. 246.

Turton. Gen. S. Tom. p. 392.

Schaeff. Icon. Tom. II. tab. 120. f. 4. fem.

Panz. Enum. p. 126. Nro. 4.

mas long. $15\frac{1}{3}$ " extens. alar. 18".

fem. long. 14" — 16" extens. alar. $19\frac{1}{2}$ " — $20\frac{1}{2}$ ".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Suecia, Prussia, Silesia, Germanica, Dania, Belgia, Anglia, Gallia, Italia et in Africa septentrionali (ad Algeriam).

Hansemann contendit, hanc speciem interdum cum sequenti in copula inveniri, quod false contendisse mihi videtur. Equidem centena specimina huius et sequentis speciei in coitu sed semper regulari inveni.

Charp. Schaefferi icon ad *A. cyathigerum* injuria attulit.

70. (11). *Agrion furcatum*. Charp.

Agrion furcatum. Chp. Horae p. 18. tab. 1. f. 24.

Idem Libell. p. 158. Nro. 54. tab. 40. f. inf. mas et fem.

Steph. Britt. Entom. Tom. VI. p. 73.

Burmeister. Entom. Tom. II. p. 820. Nro. 15.

Steph. Nomencl. p. 113. Nro. 6.

Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 2.

Agrion cingulatum. Steph. Catal. Tom. I. p. 307. Nro. 3414. 5.

Agrion annulare. Idem Nro. 3415. b.

Samou. Nomencl. Tom. I. p. 2.

Agrion puella. Vander Linden. Opusc. Tom. IV. p. 104. No. 5.

Idem Monogr. p. 39. Nro. 8.

Selys. Catal. p. 10. Nro. 28.

Idem Monogr. p. 163. Nro. 8. p. 219. Nro. 7. tab. 4. fig. 39.

Eversm. Bull. 1837. p. 39.

Agrion pupa. Hansem. Mag. Tom. II. P. I. p. 155. Nro. 4.

Agrion luzulina? Hoffm. Mus. Berol. ex Lusitania mas.

mas long. 14"—16" extens. alar. 16½"—19"

fem. long. 14"—15" extens. alar. 19"—21".

Habitat tota in Europa aestate frequentissima.

71. (12.) *Agrion hastulatum*. Charp.

Agrion hastulatum. Chp. Horae p. 20. tab. 1. f. 26.

Idem Libell. p. 160. Nro. 56. tab. 41. f. 1. mas et
femin.

Steph. Britt. Ent. Tom. VI. p. 73.

Idem Nomencl. p. 113. Nro. 8.

Burm. Ent. Tom. II. p. 820. Nro. 13.

Selys monogr. p. 165. Nro. 9. — p. 219. Nro. 8.
tab. 4. fig. 40.

Hagen. Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 3.

Agrion filiola. Hansem. in Mus. de Winthem.

Agrion rufescens? Steph. Catal. Tom. I. p. 307. Nro. 3416. 7.

Idem Nomencl. p. 113. Nro. 9.

mas long. 13"—14½" extens. alar. 18½".

fem. long. 13½" extens. alar. 19".

Possideo marem et feminam ex Prussia.

Habitat in Suecia, Prussia, Silesia, Saxonia (frequenter),
in Anglia, Belgia, Hispania rarior.

72. (13.) *Agrion mercuriale*. Heyer.

Agrion mercuriale. Chp. Libell. p. 159. Nro. 55. tab. 42. f. 2. mas
et fem.

long. 12½".

Vidi in Museo Westermanni et Winthemi. — Habitat Lue-
neburgae.

73. (14.) *Agrion lunulatum*. Charp.

Agrion lunulatum. Charp. Libell. p. 162. Nro. 57. tab. 41. f. 2.
mas et fem.

Agrion vernale. Hagen Pr. Pr. Tom. XXI. p. 56. Nro. 5.

mas long. 14" extens. alar. 18".

fem. long. 14" extens. alar. 19"—20".

Habitat in Silesia, regionibus montanis, Regiomonti (Junio).

74. (15.) *Agrion cyathigerum*. Charp.

Agrion cyathigerum. Charp. p. 163. Nro. 58. tab. 42. f. 1. 2.

Agrion bivittatum. Sundevall.

mas long. 15'' extens. alar. 20''.

Possideo marem ex Museo Marklini.

Habitat in Suecia, Lueneburgae (Dm. Heyer), in Silesia.

75. (16.) *Agrion armatum*. Chp.

Agrion armatum Chp. Libell. p. 164. Nro. 59. tab. 43. f. 1. mas.

Agrion profestum Sundevall.

mas long. 13½'' extens. alarum 17''.

Possideo marem a Dm. Sundevall et vidi ibi feminas.

Habitat in Suecia (Holmiae, Upsaliae haud raro), Lueneburgae (a Dm. Heyer semel captum.)

76. (17.) *Agrion Lindenii*. Selys.

Agrion Lindenii Selys. Monogr. p. 167. Nro. 10. — p. 219. Nro. 9. tab. 2. f. 41.

Mihi ignotum, semel captum in Belgia.

77. (18.) *Agrion coerulescens*. Fonscol.

Agrion coerulescens Fonscol. 1839.

Selys. Monogr. p. 169. Nro. 11.

Mihi ignotum. Habitat in Galloprovincia.

78. (19.) *Agrion pulchrum* nobis.

mas. extens. alar. 18''

fem. long. 15'' extens. alar. 19''.

Habitat Regiomonti, Gedani, Upsaliae. In Prussia modo feminae duae repertae sunt. Possideo marem et feminam ex Museo Markl.

Ma s. Caput nigrum, pilosum, macula utrinque ad oculos lineaque intermedia coerulea. Frons coerulea linea lata transversa media nigra. Os albescens.

Prothorax niger, lateribus margine lato flavo, margine collari propriori parvo lobo prominulo, flavo. Color flavus hoc

loco magis in discum procedit ibique excisus. In disco nigro utrinque plaga rectangularis flava posita est. Collare fuscoacneum pilosum linea utrinque longitudinali coerulea, subtus pallidum. Pedes pallidi, femora supra, tibiae interne nigrae. Alae hyalinae stigmate albo, medio obscuriori.

Abdominis segmentum 1. coeruleum, basi fuscoacneum, 2. coeruleum ad apicem macula fuscoacnea hastiformi, hastae apice basium segmenti versus spectante. 3. fuscoacneum, macula utrinque rotunda coerulea lineolaque consueta flava, 4 et 5 fuscoacnea basi lineola utrinque flava. Subtus et ad latera pallidum.

Cetera segmenta mihi desunt.

In feminae capite flavum, quod in mare coeruleum est.

Prothorax niger, margine flavo, laterali latiore cum macula flava. Alia macula flava separata biloba utrinque in disco invenitur.

Collare fuscoacneum, linea utrinque longitudinali lata aurantiaca, lineola intermedia ejusdem coloris.

Abdominis segmentum 1 flavum basi fuscoacneum, 2 fuscoacneum, cetera fuscoacnea basi consueta lineola flava. Cetera omnino ut in mare.

Quamdiu et quo ordine apud nos species singulae metamorphosi absoluta reperiuntur.

An. 1838.

4. Juni. L. rubicunda, 4 — maculata, depressa (mas. abd. coer), C. aenea, C. virgo, A. naias, furcatum, hastulatum, lunulatum.

12. Juni. L. depressa, C. aenea, C. virgo, C. Loudoviciana, A. naias, pulchellum, platypoda, sanguineum.

14. Juni. L. depressa, C. virgo, A. pulchellum, furcatum, hastulatum.

19. Jun. *L. depressa*, 4-maculata, *C. metallica*, *C. aenea*, *A. vernalis*, *C. virgo*. *A. platypoda*, sanguineum, furcatum, pulchellum, *Naias*, *L. sponsa*.

26. Jun. *L. flaveolata*, 4-maculata, depressa. *C. metallica*, *aenea*, flavomaculata, *A. vernalis*, *G. forcipatus*, *C. virgo*, *Loudoviciana*, *A. nais*, sanguineum, pulchellum, furcatum, *platypoda*, *L. sponsa*.

27. Jun. *L. depressa*, rubicunda, *E. himaculata*, *A. lunulata*, *A. vernalis*, *C. metallica*.

28. Jun. *L. flaveola*, 4-maculata, *G. forcipatus*, *C. metallica*, *A. grandis*, *A. furcatum*, pulchellum, *najas*, *L. sponsa*.

15. Jul. — 10. Aug. *L. flaveola*, vulgata, *Roeselii*, *scotica*, *A. grandis*, *C. virgo*, *Loudoviciana*, *A. furcatum*, sanguineum, *elegans*, *L. sponsa*.

23. Aug. *A. virens*, *L. flaveola*.

5. Septbr. *A. mixta*, *grandis*, *L. vulgata*, *flaveola*, *scotica*. *L. sponsa*, *A. platypoda*, *C. virgo*.

6. Sept. *A. mixta*, *grandis*, ocellata, *C. virgo*, *L. scotica*, *vulgata*.

9. Septbr. *A. grandis*. *L. vulgata*, *scotica*. *C. virgo*.

T h e s e s.

1. Neuroptera et Orthoptera conjungi debent.
2. Menstruatio non necessaria.
3. Membranae serosae non secernunt.
4. Acidum hydrocyanicum e pharmacopoea delendum est.

V i t a.

*E*go *Herrmann August Hagen* *Regiomonti* ante tertium diem *Cal. Jun.* anno *1817* natus, confessioni evangelicae addictus sum. *Parentes*, pater carissimus *Carolus Henricus Consiliarius regius universitatisque Albertinae Professor* et mater optima e gente *Link* adhuc superstites sunt. *Litterarum rudimentis in Gymnasio Kneiphoviense imbutus a Praeceptoribus carissimis Ohlert (eheu defuncto!), Lucas, Fabian, Koenig, Zornow*, anno *1836* inter cives *Academicos*, maturitatis testimonium adeptus, a prorectore magnifico *Sieffert* receptus et a decano spectabili *Burdach* sen. medicorum albo adscriptus sum.

Hac in alma litterarum sede hisce scholis interfui. Logicen, psychologiam, metaphysicen ill. Rosenkranz, physicen experimentalem ill. Moser, botanicen generalem et specialem ill. Meyer, chemiam experimentalem, phytochemiam, zoochemiam, pharmaciam ill. Dulk, zoologiam, zootomiam, historiam evolutionis animalium, anatomen ill. Rathke, anatomen generalem et physiologiam ill. Burdach

sen., pathologiam, therapiam specialem ill. Sachs, chirurgiam, akiurgiam, ophthalmologiam ill. Seerig, anatomen ill. Burdach jun. et exp. Burow, artem obstetriciam et theoreticam et practicam ill. Hayn, me docuerunt. Praeterea excursionibus botanicis duce ill. Meyer, exercitationibus zootomicis duce ill. Rathke, seminario zoologico duce ill. Rathke per tria semestria interfui. Scholam clinicam et policlinicam medicam sub auspiciis ill. Sachs, chirurgicam duce ill. Seerig per annum et dimidium, obstetriciam praeside ill. Hayn per semestire frequentavi.

Anno praeterlapso Professore ill. Rathke in itinere per Norwegiam, Sueciam, Daniam, Germaniam comitatus sum, quod mihi maximo usui erat.

Praeclaris illis viris, qui tam bene de me meriti sunt, gratias habeo aeternas.

est. 9/2.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA

595.73H12S

C001

SYNONYMIA LIBELLULARUM EUROPAEARUM

3 0112 010051263